

Geriausias darbo žmonių laikraštis
"LAISVĖ"
Eina du sykiai savaitėje: Uteninė ir Pė-
nyčio. Leidžia Lietuvių Ko-ope-
ratyviska Spaudos Bendrovė.

PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.00
Kanadoje ir užrubežiuose 3.50

PUSEI METŲ:
Amerikoje \$1.00
Kanadoje ir užrubežiuose 1.75
Apgarsinimų kainos ant užklauso
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

LAISVĖ

The Lithuanian semi-weekly
"LAISVĖ"
Published by
The Lithuanian Co-operative Pub. Society
(Inc.), every Tuesday and Friday
at Brooklyn, N. Y.

YEARLY SUBSCRIPTION RATE:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries 3.50

Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"LAISVĖ"
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

No. 45.

Telephone 5231 Greenpoint

BROOKLYN, N. Y., 4 Birželio (June), 1915 m.

Telephone 5231 Greenpoint

V Metas

VOKIETIJOS TAUTININ- KAI NORI UŽGROBTI SVETIMAS ŽEMES.

SOCIJALISTŲ LIEBK- NECHTŲ ISVADI- NO "RAUDONŲ DURNIUM".

Vokietijos parlamente ir
vėl įvyko didžiausias triukš-
mas. Atžagareivių, katali-
kų partijos (centrumo) ir
nacional - liberalų atstovai
savo kalbose prisipyrę rei-
kalavo, kad Vokietija užim-
tų daugiau naujų šalių. Kas
užkovota vokiečių ginklų,
tas turi Vokietijai prigulėti
— šaukia tie kapitalistų par-
tijų atstovai.

Grafas Westarp, atžaga-
reivių deputatas, šaukė, kad
ateityje Vokietija negalinti
daleisti, kad įvyktų tokios
sąlygos, kokios buvo ligi ka-
rės. Reikia užimti daugiau
svetimų teritorijų (žemių)
ir tuomet užpulti ant Vokie-
tijos nebūsiu galima.

Vokiškų tautininkų atsto-
vas Shiffer dar aiškiau pa-
sakė, kad reikia užkariauti
naujus žemes plotus ir jam
karštai paplojo visos buržu-
azinės partijos.

Socijalistų vardu kalbėjo
draugas Ebert. Jisai pasa-
kė, kad Vokietijos žmonės
"štroškę taikos. Taikos no-
rį ir kitų šalių žmonės. Vie-
nok drg. Ebert pasakė, kad
socialdemokratų ir toliaus
gins savo šalį, ypač dabar,
kada įsikūso į karę Italija.
Vienok kare pasibaigus,
socialdemokratų iš visų
spėkų priešins naujų šalių
užgrobimui. Si karė veda-
ma tik apsigynimui, bet ne
užkariavimui.

Kada kalbėjo tautininkas
Shiffer, tai socialdemokras-
tas Liebknecht jį perkirto
ir sušuko, kad tasai vyras
gina kapitalistų interesus.
Reichstage kilo triukšmas.
Atžagareiviai ir liberalai
pradėjo šaukti, kad Liebk-
nechtas esąs "raudonas dur-
nius", kad jį reikia išmesti.
Iš visko matyt, kad Voki-
etijoj jau baigiasi vienybė
tarpe socialdemokratų ir
buržuazijos partijų.

DUMOS ATSTOVAI NU- SIŪSTI SIBIRAN.

Iš Kopenhagos praneša,
kad Rusijos senatas atme-
tes kasacijos skundą penkių
dumos atstovų socialdemo-
kratų, nuteistų Sibiran.

Taigi, dabar tiems pen-
kiems draugams reikės vi-
sas amžis išbūti Sibire tik-
tai už tai, kad jie buvo prie-
šai šios karės.

VOKIEČIŲ ZEPPELINAI UŽPUOLĖ ANT LONDONO.

Naktį, iš 31 d. gegužės
ant 1 d. birželio, ant Londo-
no pasirodė vokiečių Zeppe-
linai ir pradėjo bombas me-
tyti. Iš viso jie numetė 90
bombų. Pasekmės to visko
— 4 gyventojai užmušti ir
daugelis sužeisti.

Reikia pažymėti, kad An-
glijos valdžia uždraudė lai-
kraščiams rašyti apie už-
puolimą vokiečių Zeppelinų.
Dabar laikraščiai gali pa-
duoti tik tas žinias, kurias
Anglijos valdžia oficiališkai
paskelbia.

Pastaruoju metu vokie-
čių Zeppelinai labai tankiai

pradėjo pasirodyti ant An-
glijos miestų, bet didelių
nuostolių dar nėra padarę.
27 d. gegužės Zeppelinai pa-
sirodė 35 mylių atstume nuo
Londono, o dabar jau ir
Londoną pasiekė.

Londono gyventojai labai
persigandę, kad vokiečiai
atlektė pas juos į "svečius".

LONDONE DAROMA VO- KIEČIŲ POGROMAI.

Londonas, 1 d. birželio.
Kaip tik naktį vokiečių Zep-
pelinai metė ant Londono
bombas, tai dieną anglai pa-
trijotai pradėjo vokiškom i-
staigom pogromus daryti.
Apsiginklavus minia išgrio-
vė keliata vokiečių karčia-
mų, dirbtuvių ir kitokių i-
staigų.

Vokiečiai - savininkai tų
istaigų ir ramūs gyventojai
turėjo slapstytis nuo įnirtu-
sios minios.

ZEPPELINAI ATAKAVO IR HELSINGFORSĄ.

Londonas. — Zeppelinai
jau aplankė ir Helsingfor-
są, Finlandijos sost miestą,
ir metė kelias bombas, kurios
atnešė nemažai nuostolių.

SKUNDŽIA LAIKRAŠTĮ UŽ SEKRETŲ IS- DAVIMĄ.

Didžiausias Londono dien-
raštis "Times" yra patrauk-
tas atsakomybėn už išdavi-
mą sekretų, kurie gali būti
naudingi vokiečiams.
Laikraštis traukiamas at-
sakomybėn už šiuos žodžius
majoro Richardsono: "pas-
kutiniai francūzų rezervai
išmušti. Dabartiniu metu
šaukiama kariūmenėn jau-
ni, žali rekrutai".

25 MILIJONAI AMERI- KIEČIŲ STOJA UŽ VO- KIETIJĄ IR AUSTRIJĄ.

Amerikos nepriugulmybės
unijos komitetas kreipėsi į
prezidentą Wilsoną su lai-
ku, nurodymams, jog Ame-
rika turinti pasilikti neutra-
liška šios karės metu.

Tame laiške minėtos uni-
jos komitetas sakosi atsto-
vaujas 25 milijonus ameri-
kiečių, kurie pripažįsta, kad
šioje karėje teisybė esanti
vokiečių ir austrų pusėje.
Unija žada būti ištikima
Amerikai, tik norinti, kad
Amerika nesiduotų kursty-
tis Anglijos agentais.
Minėton unijon spiečiasi
Amerikos vokiečiai ir jų
jų pritarėjai.

LAUKIAMA, KAD GRA- FAS BERNSTORFF PATAISYS SANTI- KIUS.

Vokietijos ambasadorius
grafas Bernstorff šioj sere-
doj matėsi su prezidentu
Wilsonu. Manoma, kad
Bernstorffui pavyks sutai-
kinti Ameriką su Vokietija.

NESUTIKIMAI TARPE JAPONIJOS PARTIJŲ.

Tokio, 3 d. birž.—Japoni-
jos parlamente kilo nesuti-
kimai. Opozicija išreiškė
savo neuzsitikėjimą dabar-
tini ministerijai, kuri į-
klampino Japoniją į skerso-
paines su Činija.

MUŠIAI LATVIJOJE. BULGARIJA IR RUMUNIJA RENGiasi KARIAUT.

MUŠIAI LATVIJOJE.

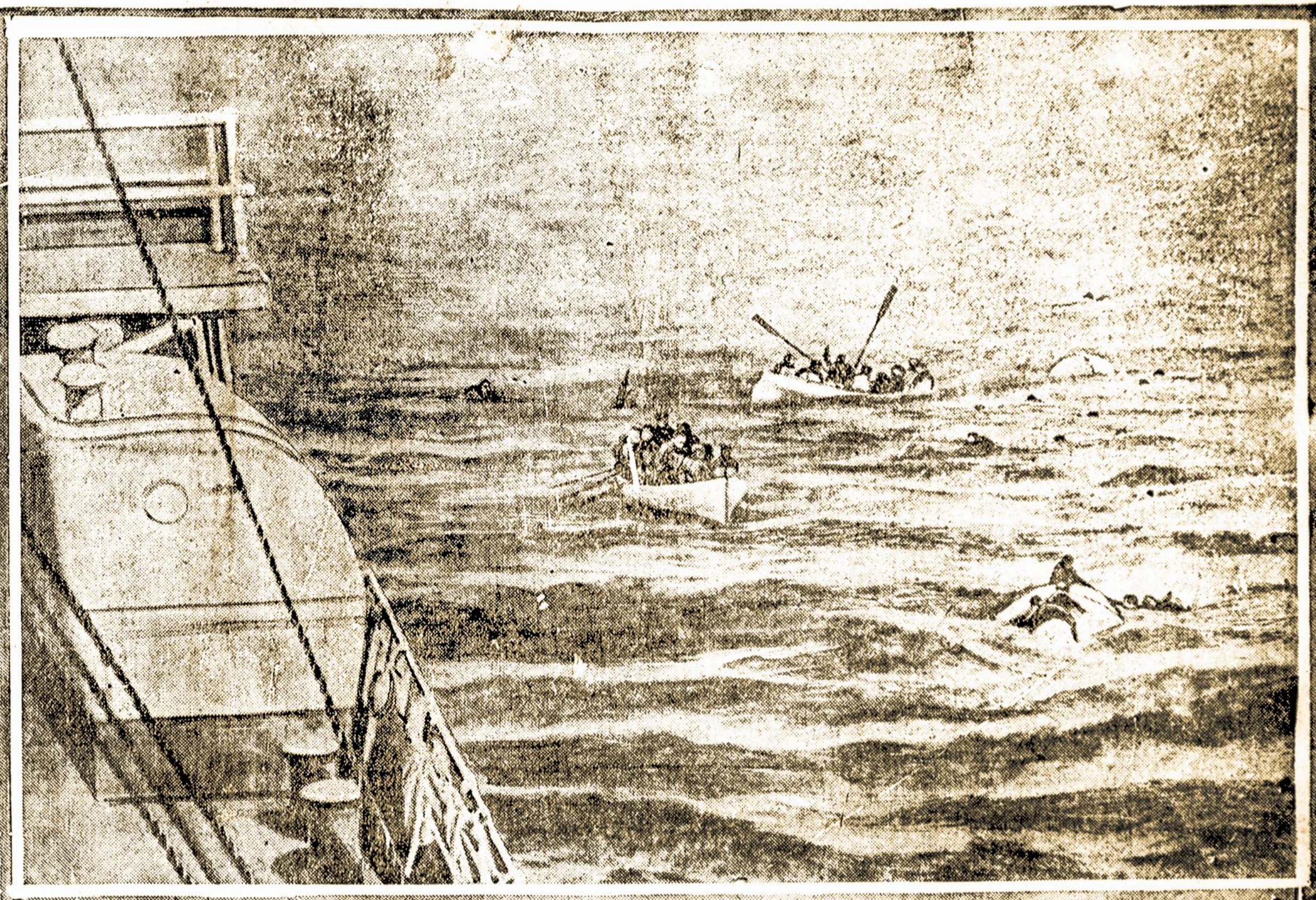
I rytus nuo Liepo-
jaus, ties Ambotais, bu-
vęs didelis mūšys. Vo-
kiečiai sumušę ketvir-
tąjį rusų dragūnų pul-
ką. Ambotai randasi
40 viorstų atstume nuo
Liepojaus. Vadinas,
jau ir dalis Kuršo, ir
tai nemaža, esanti po
vokiečiais.

MUŠIAI LIETUVOJE BE PASEKMIŲ.

Kiek galima spręsti iš
rusų ir vokiečių prane-
šimų, tai mušiai Kauno
gubernijoje yra be pa-
sekmių. Šiaulių apy-
gardoje rusai ir vokie-
čiai laimi pramainais—
vieną dieną vieni, kitą
dieną kiti. Šią savaitę
buvo mušiai ties Kurta-
vėnais, Kelme ir Šaukė-
na.

Neapgalint nei vienai
pusi, tik dar labiau nu-
siterisio žemaičių šalis.

Vokiečiai sakosi per
balandį ir gegužės mė-
nesius paėmę Kauno gu-
bernijoje 24,000 rusų į
nelaisvę.

Nuskandinimas Anglijos pasažierinio laivo "Talaba". Jį torpedavo vokiečiai.

TRIS PRZEMYSLO FOR- TAI JAU PAIMTI.

Iš Berlyno ir Vienos
praneša, kad bavarų kariū-
menė, po vadovystę genero-
lo Mackensen, šturmo
Przemyslo fortus ir tris iš
jų jau paėmė. Paimtieji
fortai randasi į šiaurę nuo
Przemyslo miesto.

I pietus nuo Przemyslo,
ties upe Struj, austrams
taip-pat gana gerai sekasi.

Atakuojant Przemyslą,
paimta 1500 rusų į nelaisvę.
Ant Sano upės rusai gana
drūčiai laikosi ir net ata-
kuoja vokiečių - austrų po-
zicijas.

Rusų atakos ties Sieniava
esą atmuštos.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ RADOMĄ.

Sulyg neoficialių praneši-
mų rusų kariūmenėn apėjo
miestą Radomą (Lenkijoje).
Radomas yra gana drūta
tvirtovė, į pietus nuo Pilica
upės ir 70 viorstų nuo Var-
šavos.

SAKO, RUMUNIJA IR BULGARIJA JAU PA- SIRENGUSIOS KAREN

Paryžius, 3 d. birželio. —
Dienraštis "Petit Parisien"
sako, kad tarpe Bulgarijos
ir Rumunijos įvyko galutina
sutartis ir greitai laiku prie-
dvi valstybi prisidės prie
karės priešais Vokietiją.
Austro - Vengriją ir Turki-
ją.

Bulgarija kariaus tik su
Turkija. Abiejų šalių kariū-
menės viršininkai išdir-
ba bendrus planus.

Bulgarija gausianti nuo
Rumunijos Dubrudži pro-
vinciją.

Italų laikraščiai taip-pat
rašo, kad Bulgarija ir Ru-

munija greitai kariaus.

Tulas Rumunijos profe-
sorius aprokuoja, kad Ru-
munija galinti išstatyti ka-
rės laukan apie milijoną ka-
reivių.

VOKIETIJA SIUNČIA GINKLŲ BUL- GARIJAI.

Bulgarija labiau pritaria
Vokietijai ir Austrijai, negu
talkinginkams.

Iš kelių lygiai šaltinių
pranešama, kad Vokietija
siunčia labai daug ginklų į
Bulgariją.

Italija persergi Bulgariją
nesikišti į šią karę, nes, sa-
ko Italija, tuomet Bulgari-
jai būsiu riestai.

RUSAI SIUNČIA PUSĖ MILIJONO KAREI- VIŲ PRZEMYS- LĄ GELBETI.

Austrijos generalis štabas
sakosi sužinojęs, kad
Rusija siunčianti Galicijon
pusę milijono naujų karei-
vių. Tą kariūmenę koncen-
truojama anapus Dniestro
upės.
Nepaisant to, Austrijos
generalis štabas tikisi, kad
pavyks atimti nuo rusų vi-
sa ta dalis Galicijos, kurią
jie užėmė nuo pat karės
pradžios.

Rusų artilerija, kaip pasi-
rodo, esanti daug menkesnė,
negu Austrijos ir Vokietijos
artiljerija.

VOKIEČIŲ PRALAIMĖ- JIMAS.

Paryžius. — Francūzai
šturmo ir paėmė stiprią
vokiečių poziciją į rytus nuo
Notre Dame de Lorette.
Francūzų artilerija užėmė
vokiečių pozicijas šrapnelių
lietum. Paimta daug vo-
kiečių nelaisvėn.

Ties Souchez eina di- džiausias mūšys.

Ties Souchez eina di-
džiausias mūšys.

TURKŲ PRALAIMĖJI- MAS DARDANEL- LUOSE.

Anglų štabas oficiališkai
praneša, kad turkų kariū-
menei, operuojančiai Dar-
daneluose, trūksta amunici-
jos.

Ligišiol Dardanelų mū-
šiuose žuvo ir tapo sužeista
išviso 40,000 kareivių. Dvi-
dešimtasai turkų pulkas ta-
po visiškai išmuštas.

Turkų aficeriai, kurie
suimti nelaisvėn, sako, kad
Turkija nenorėjusi šios ka-
rės. Kariauti ją prispyrė
Vokietija.

RUSŲ PRANEŠIMAS.

Petrogradas, 2 d. birželio.
—Rusai paėmė 16,000 belai-
svių pakraštį upės Opor,
netoli Strij. Taip praneša
rusų generalis štabas.

ITALŲ PRANEŠIMAS.

Italai po truputį varosi
pirmyn Torolion. Jie už-
ima kaimelį po kaimelio.

Austrai jau supranta, kad
italai greitai laiku gali užim-
ti Trento. Iš Trento išsi-
kraustė jau Austrijos valdi-
ninkai, kurie pamatė, kad
jiems grėsia pavojus.

Austrai praneša, kad jie
ligišiol neturėję su italais
jokio didesnio mūšio.

PRANEŠIMAS SANTI- KIŲ SU

Vokietija ir liūdnas dalykų
stovis Meksikoje.

Prisiartinant politiškam
križiui, reikia, kad būtų iš-
klaudyta kongreso nuomo-
nė.

POPIEŽIUS LIEPIA KU- NIGAMS DRĄSAI KA- RIAUTI.

Rymas, 3 d. birželio. —Po-
piežius priėmė audienci-
joje 400 kunigų, kurie stoja
kariūmenėn. Jisai palaimi-
no juos ir liepė drąsiai ka-
riauti.

Daugybė Italijos kunigų,
klerikų ir net jezuitų stoja
kariūmenėn.

MAISTAS TURKŲ KA- RIŪMENĖJE.

Šimtas turkų aficerių
Gallipolio pusiasaly pakėlė
maistą. Jiems pritarė dide-
lis kareivių skaičius. Vie-
nok, ištikimieji valdžiai ele-
mentai paėmė viršų. Suki-
lėliai areštuoti. Nekurie iš
jų nusiusti Konstantinopo-
lin, nekurie sušaudyti ant
vietos.

AUSTRŲ ORLAIVYNAS BOMBARDAVO JUOD- KALNIJOS MIESTUS.

Iš Cettinje praneša, kad
Austrijos orlaivių eskadra
bombardavo visą eilę mies-
tų vakarinėje Juodkalnijos
dalyje. Bombos mesta ant
Scutari, Antivari, Plonica,
Podgorica ir Virpazar.

Mušiai ties Židikais ir Kelme.

Berlynas, 3 d. birželio. —
Netoli Židikų (Pakuršeje)
buvęs didžiausias mūšys
tarpe vokiečių ir rusų. Ži-
dikai randasi į pietus nuo
Kelme.

Liepojaus 70 viorstatstume.

Apie Kelmę taip-pat buvo
mūšis. Ties šiauliais vokie-
čiai sakosi paėmę 500 belai-
svių.

Vokiečiai praneša taip-
pat apie svarbesnius susirė-
mimus ties Tytuvėnais, U-
genais ir Eirlogala.

LIEPIA SUSTOTI MEXI- KOS GENEROLAMS BE- SIPESUS.

Prezidentas Wilsonas iš-
leido pranešimą, kad jeigu
Meksikoje greitai laiku nepa-
siliaus peštynės tarpe įvai-
rių frakcijų, tai Suv. Valsti-
jos įsikis į Meksikos pilietiš-
ką karę.

SOCIJALISTŲ KAREIVIŲ KLIUBAI.

Olandijoj randasi jau ga-
na daug socialistų kareivių
kliubų. Olandijos karės mi-
nisterija pradėjo tų kliubų
reivai priderą į socialistų
kliubus, užsiima prieš - ka-
riška agitacija.

JIESKO AUTORIJŲ.

Vokietijoj uoliai platina-
mas manifestas "Pasaulis
apsiliejo krauju".
Kapitalistų spauda uoliai
jieško autorius to manifes-
to, kuris pasidarė taip po-
pulerišku.

"Bernar Tagwacht", kai-
riųjų socialistų dienraštis,
sako, kad autorius to ma-
nifesto yra nariai vokiečių
socialdemokratų partijos.

ANT VARŠAVOS MESTA BOMBOS.

Varšava.—Iš vokiečių ae-
roplano mestoji bomba tro-
pėjo ant krutanių paveik-
tų teatro. Šeši žmonės tapo
užmušta ir gana daug su-
žeista.

Laikraščių ir Gyvenimo Apžvalga

Jau tūkstantis devyni šimtai ir keturiolika metų praslinko, kaip gimė Mokytojas iš Nazareto. Jisai liepė mylėti artymą savo.

O pasirodo, kad per visą tą laiką tikrai du šimtai keturiasdešimt metų buvo ramybės metais. Šiaip jau visą laiką ėjo karė po karės. Tai kurgi ta pašlovinta krikščionybė?

Ex-prezidentas Taftas atrado, jog Amerikos darbo vadovai yra tyronai ir užurpatoriai, ir jog jie apsvaigę savo galybės pajautimu!

Keistas dalykas! Tasai pats Taftas kadais rašė laiską Gompersui ir gyrė jį už socializmo naikinimą.

Ar jau Taftui ir Gompersas per daug pakairėjo?

Lietuvos šinkoriniai ir bravorininkai dar vis tikisi, kad sugrįš laimingieji monopolijų laikai. Dabar jie po visą Lietuvį varo agitaciją, kad valdžia uždės naujų mokesčių po du rubliu ant dešimtinės, jeigu valstiečiai per gminų sueigų nutarimus neprivers valdžią iš naujo atidaryti monopolius, kurie suteikė valdžiai pinigų ir tuomet nebūsią mokesčių ant žemės.

Bet, veikiausia, taip bus, kad ir monopoliai atsidarys ir mokesčiai bus uždėti. Tuomet valstiečio ir darbininko kišenių išmokės dubeltava kontribucija.

Socialistų laikraščiai „Keleivis“, „Naujienos“, „Dilgėlis“, „Kova“ ir „Laisvė“ atsisakė dalyvauti tautininkų šaukiamame Chicago laikraštinių suvažiavime.

Mės džiaugiamės, kad socialistiškas svietas nebus eikvojamas tautininkų - klerikiškių košei pataisyti.

Velyjame tautininkams iš „Tėvynės“ ir „Lietuvos“ iš širdies pasišnekėti su „Tarkais“ ir „Katalikų“ publicistais... Socialistai nesudrums jiems švento pakajaus. Tegul jie pasišneka dar sykį apie Bernardą, Kiaulėną, Konkolauckįdą, ir apie Griškabudžio kunigo žalių rugių nukirtimą.

VIESI GARSINIMAI ATEIVIŲ KALBOSE.

Louisianos valstijoje jau nuo seniai egzistuoja įstatymas, kad visi vieši (publiki) pagarsinimai greta anglų kalbos būtų skelbiami dar ir francūzų kalba (laikraščiuose).

Nuo 1901 metų Pensylvanijoje tūli vieši pagarsinimai skelbiami greta anglų kalbos ir vokiškuose laikraščiuose tuose pavietuose, kur gyvena nemažiau 40.000 vokiečių. Dabarties Pensylvanijos legislatoron įneštas biilius, kad vieši valdžios (miestų, pavietų ir valstijos) pranešimai būtų skelbiami žydų ir italų kalbose to tyty laikraščiuose.

„American Leader“, pranešdamas apie tai, sako, kad čia užmiršta rusai ir lenkai.

Mės žinome, kad Pensylvanijos mainų distriktuose gyvena daugybė lietuvių. Ir apie jų kalbos teises nereikėtų užmiršti, kuomet vokiečiai jau turi, o italai ir žydai, galbūt, greitai taip pat jas gys.

Priminti apie save turėtų patis lietuvių. Jiems išpultų pakelti tas klausimas anglų spaudoje ir susikalbėti su savo distrikto legislatoro atstovais.

ROLĖMS BESIMAINANT.

Pažymėsime vieną ypatingą simptomą mūsų visuomenės gyvenime, kuris,

galima sakyti, viešumon iškilo tik pačiu pastaruoju laiku.

Ligišiol dar niekas negirdėjo, kad tautininkų laikraščiai peikių „ka nors už bizniškumą! Niekuomet! Bizni jie keldavo į padanges ir kiekvieną, nors ir žvairą, biznierį girdavo. Bet dabar toji pasauliavalga, taip nusistovėjusi per metų metus, lyg ir pradeda irti. Ir — ar tai girdėtas daiktas? — Chicago „Lietuva“ peikia „Laisvę“ už bizniškumą. Stačiai nesimori tikėti, o viešok! tai faktas.

Darbas štai kame. Neperseniai „Laisvė“ pasirašė So. Omahos (Neb.) lietuvių rašinėti žinių ir socialistų spaudą. Mės patėmijom, kad pastaruoju laiku tame mieste pusėtinai išsigalėjo tautininkai ir klerikalai, o socialistai ir šiaip jau pirmiečiai apsnūdo. „Laisvė“ ir paklausė So. Omahiečių, kame dalykas, kad jie snaudžia. Dėl šito tai paklausimo „Lietuva“ ir supyko.

Dabar mės pasistengsime išaiškinti savo skaitytojams, kodėl „Lietuva“ dėl tokio, rodos, menkniekio pyksta. Giliau į dalyką pažvelgus, pasirodys, kad tai toli gražu ne menkniekis.

Buvo laikai, kada „Lietuva“, „Katalikas“ ir jų bosai perdem viešpatavo Chicagoje ir turėjo didelę įtaką viso Amerikoj. Tuodu laikraščiu kalė ir zalatijo tikrai tokius straipsnius ir žinias, kokie buvo naudingi ar bent nekenksmingi jų bosams. Tiek Chicago lietuviai, tiek visos Amerikos lietuviai, kur buvę kur nebuve, visuomet užkliudavo tautiškan bankan ar kitan biznin, tai šifkorėjų nusipirkti, tai pinigų pasiūsti, tai šiaip informacijų patirti. Tie laikai tai ir buvo patsai tikrais „medaus mėnesiais“ tautiškojo biznio. Tais tai laikais bosai aprūpindavo kieno, o redaktoriai (Balutis, Brandukas, Širvydas) dvasios reikalus.

Bet... dabar? Dabar kitoks vėjas papūtė! Chicago darbininkai įsigijo savo locną dienraštį, jie išmokė, kaip ir kokių būdu aprūpinti daugybę savo reikalų per savo įstaigas, per savo pakraipos žmones. Jie, tie darbininkai, jau turi numanymą, ką tai reikiška „tautiškas bankas“. Žodžiu sakant, darbininkai pradeda tvarkyties patis savėje, prailenkdamie idėjiškos ir ekonomiškos ponų tautininkų globos. Tas įvyko netik Chicagoj, bet ir visoj Amerikoj.

Ar dabar skaitytojams aišku, kodėl „Lietuva“ dejuoja dėl biznio ir peikia bizniškumą? Todėl, kad tas biznis ne jos... Viskas taip prastai ir taip prozaiskai išsiaiškina!

Bet tegul „Lietuva“ nedėjuoja. Socialistai nesako, kad tautininkų sriovė, jos laikraščiai ir įstaigos neturėtų teisės gyvuoti. Lai gyvuoja ir platinasi. Bet mės, socialistai, mūsų laikraštį, mūsų Sąjungą veda su ta sriovie principialę kovą. Štai kodėl mės, socialistai, norime užimti vis naujų pozicijų, vis labiau pakleisti savo įtekme, vis plačiau skelbti savo idėją, kuri juk kaip ugnis nuo vandens skiriasi nuo tautininkų idėjos. Mės, socialistai, manome, kad ponai tautininkai prikemša lietuvių darbininkų galvosna daug visokių prietarų ir melų ir paruošia kelią klerikalizmui. Štai kodėl mės kovojame su jais. Pati „Lietuva“ juk žino gerai, kad ji nieko neraso apie priežastis darbininkų vargų, nekovoja su kapitalu, kad pagaliau jos visuome-

nės gyvenimo idealas visai kitoks, negu, padėkime, „Laisvės“.

Dabar bus aišku, kodėl „Laisvė“ ragina ne tik So. Omahos, bet ir visų kitų miestų lietuvių subrusti darbuoties savo klesos reikalams.

IR JIS VADINASI DARBO VADOVU!

Nelaimė Amerikos darbininkų tame, kad didžiausioji šios šalies jų organizacija — Amerikos Darbo Federacija — nėra vedama ir tvarkoma tokiu būdu, kaip to reikalauja darbininkų interesai. Federacijoj, po priedanga darbininkiskumo, išsigalėjo anti - darbininkiskumo dvasia. Apie tai „Laisvė“ jau nekartą buvo rašyta ir nekartą dar bus rašoma.

Šikart pažymėsime bjaurų pasielgimą Federacijos pirmininko, S. Gomperso. Tiesa, jam nepirmiena išvoti purvyną, bet šiuo žygiu jisai begalo aiškiai pasirodė esąs didžiausio kapitalo bernu.

Gompersas jau nuo pat Federacijos įsikurimo buvo socialistų priešu. Jis buvo ir tebėra net priešų, apskritai imant, savystovio darbininkų judėjimo politikoje. Tuo tarpu, Gompers mato, kad socialistų idėja vis labiau paplajauja jo įtekmes pamatus, jisai aiškiai mato, kad Darbo Federacijoj vis didesnis unių skaičius persima klesų kovos dvasia. Ir štai, skėstantis Gompers griebiasi bjauriausio kovos įrankio.

Australijos socialistams pavyko gauti S. Gomperso laiską, kurį jisai rašė laikraščio „Liberty ant Progress“ redaktoriui. Tasai laikraštपालाकिस uoliai gina Austrijos kapitalistų reikalus ir šmežia socialistų judėjimą. Gompersas kreipiasi prie to laikraščio redaktoriaus, prašydamas sustintėti „Liberty ant Progress“ mainais ant „American Federationist“ ir kitų leidinių. Tarp kitko, tame savo laiske Gompers rašo: „unijų judėjimas Amerikoj yra smarkiai užinteresuotas klausime, kaip sumušus metodus ir tikslus socialistų partijos — tai yra kaip tik tuom pačiu, kas ir jums Australijoj rūpi“.

Tai, matot, kas Gompersui rūpi! Jam rūpi, kad pa-naikinus socialistų partijos įtekme ir kad atsiekus tą, jisai rašo laiską Australijos kapitalistų palaikomam laikraščiu ir nori užvesti su juo tarybas. Toliaus savo laiske Gompersas sako, kad kaip jam, taip ir jo Australijos sebrams rūpi palaikyti „ypatišką liuosybę“ (su-prask: alginę vergiją, kapitalizmo sistemą) ir todėl jie tarp savęs turėtų susirasinėti ir bendrai galvoti, kaip apveikus socialistus.

Australijos socialistai, kuriems tas Gompersas laiskąs pakliuvo dėl adreso klaidos — baisiai piktinasi Gompersu, nes jie žino, kad tasai laikraštपालाकिस, kuriam Gompersas rašė, yra kapitalistų šunlapis, kuris visuomet palaiko jų pusę. Gomperso laisko paskelbimas iššaukė didelį sujudimą ir Amerikoj, ypač tarpe susipratusių unių. Jie dar kartą pamatė, kaip baisiai Gompers nepaenčia socialistų, kad net Australijoj patarimų jieško.

Vienas dalykas šioj istorijoj yra smagus socialistams. Jie aiškiai mato, kaip baisiai Gompers jų bijosi. Reikiška, socialistų įtekme jau labai didelė, jeigu dėl jos ponas Gompers neranda sau vietos net plačioj Amerikoj.

Amerikos padangė vėl apsiniaukė.

Nekantriai laukta, ką gal gale atsakys Vokietija į Amerikos notą, kuri buvo pasiūsta jai iš priežasties nuskindinimo „Lusitanijos“. Kaip žinoma, prezidentas Wilsonas savo notoj Vokietijai išreiškė tą mintį, kad Berlyno valdžia turinti atsakyti vartoti povandenines valtis, nes tasai kariavimo būdas būtinu liogiskumu priveda prie žudymo neutrališkų šalių piliečių ir naikino jų turto.

Vokietija atsakė. Bet iš jos atsakymo paaiškėjo, kad ji nei nemano atsakyti nuo panašaus kariavimo būdo. „Lusitanijos“ gi incidente Vokietija matanti ne užpuolimą ant beginklių žmonių, bet užpuolimą ir sunaikinimą Anglijos karės laivo, gabenusio amunicijos, kuri turėjo būti suvartota prieš vokiečius.

Veik visa Amerikos spauda, išėjus socialistų ir vokiškų tautininkų spaudą, nepasitenkimo Vokietijos atsakymu. Tokie laikraščiai, kaip New Yorko „Tribune“, „Times“, „Herald“, „World“, „Press“, Philadelphia „Inquirer“ ir „Ledger“, Chicago „Herald“ ir daugybė kitų — veik vienu balsu išreiškia savo neužsiganėdinimą. Smarkesnieji patriotiškos spaudos organai jau net kalba apie karę.

Tiktai rimtesni buržuazinės opinijos išreiškėjai, kaip New York „Globe“ ir Springfieldo „Republican“ nurodo, kad Vokietijos notoj yra daug tokių punktų, kuriuos Amerikos valdžia ir Vokietijos atstovai turėtų išdiskutuoti ir sulgyti. Vokietijos ambasadorius, grafas von Bernstorff, jau paprašė audencijos pas prezidentą ir, veikiausia, nuo to momento prasidės diplomatiški pasnėkėsiai ir derybos.

Galimas daiktas, kad užvelkant klausimo išrišimą, pavyks užglostyti ir istaisyti visus nelygumus, bet dabar jau negalima visiškai pasitikėti, kad taip pasekmė viskas pasibaigs.

Amerikos karės šunes jau paleisti nuo rėtėjų ir nelaimės šios šalies tame, kad kapitalistiška spauda — tasai pirmiausias pravydrius miescionijos — pradėjo staugti vilkų balsu.

Patsai Wilsonas savo prakalboje atminimo dienoj (Memorial Day) taip pat, nors ir neaiškioje formoje, priminė apie kokius tai didelius darbus, kuriuos turėsi atlikti šios šalies žmonės. Jeigu Wilsono prakalba ir nebuvo karinga savo turiniu, tai visgi joje buvo daug kariško ūpo mikrobų.

Dienrašis „Times“ telegrafu užklauskė veik visų valstijų gubernatorių, ką jie mano apie Vokietijos atsakymą. Dauguma gubernatorių taip pat nepatenkinta Berlyno paaiškinimu ir liepia remti prezidentą, kuris jau žinosias ką daryti. Mės gi žinome, kad Wilsonas kaip tik taip elgsis, kaip jį „užsriubuos“ buržuazinė opinija.

Darbininkų organizacijos ir jų spauda vienbalsiai eina prieš karę. Įvairios organizacijos išneša aštrias rezolucijas prieš įsikišimą šios šalies į kraviną Europos verpetą. Bet, ant nelaimės, darbininkų balsas užglimsnamas kapitalistiškų šakalų ir gienų staugimu.

Amerikos liaudis ir Vokietijos liaudis neįsiskoko, nenusidėjo, neužgavo viena kitą. Nei Amerikos žmonės nei Vokietijos žmonės neturi reikalo kariuoti, nes neturi jokių pjudančių jos interesų. Iš karės pelnys tik ginklų ir amunicijos fabrikantai ir maisto trustas. Iš karės pasidžiaugs tik Amerikos kapitalistų klesia ir perkamoji spauda.

Štai kodėl darbininkų klesia turi kelti savo balsą prieš karę ir gesinti kariško ūpo ugnį.

Socialistams ne vieta Tėvynės Mylėtojų Draugijoj.

„Laisvė“ jau kelis sykius pasakė, jog ji priešingai tam, kad socialistai dalyvautų T. M. D. Jiems nėra tenais kas veikti, nes T. M. D. netik kad neįsileidžia šiūmiu laiku gerų knygų, bet ir vilties nėra, kad kuomet nors ji išleis naudingų darbininkams skaitymų. Toje draugijoje įsigalėjo didžiausi mūsų priešai, kurie lietuviškus socialistus net socialistais nevadina, bet stačiai „ciilikais“. Minėtos draugijos organas „V. L.“ menkiausią dalyką apkalbant užkliūna už socialistų ir visokiais būdais juos šmežia. Argi tai gražu, argi tai dera socialistams dalyvauti tokioj organizacijoj ir bendradarbiauti tokiu laikraščiu, kur mės geru žodžiu negirdime?

Draugai - socialistai, apginkite savo garbę. Duodami savo pinigų mūsų idėjos priešams ir kunigų bičiuliams, pašvėdami savo energiją svetimam darbiui, mės silpninam savo spēkas, mes skaldom savo pajiegas ir tuo būdu padedam mūsų priešams atakuoti mūsų pačių pozicijas.

Iki kokio begėdiškumo daeina dabartiniai T. M. D. vadai, parodo laiškas jos sekretoriaus J. Zemantausko, rašytas Kazui Kreivėnui, New York, buvusiam T. M. D. nariui. Tą laiską mės turime. Jame be jokios gėdos sakoma „pagelbėkite atgaivinti „ciilikų“ suardytą kuopą“.

Argi ne šlykštų? Vadinasi, jeigu socialistai išstoją iš tos draugijos, jeigu jie atsisako remti ją savo pinigais ir dvasios darbu, tuomet juos išplusta „ciilikais“ ir griovikais. Mės negalime, mės neprivalome kęsti šitokio šunlupiško.

Mės negalime pavelti sau draugauti ir bendrą darbą dirbti su tais, kurie prikišamums Kiaulėnams, Montvidus, Konkolauckus ir kitus, kurie ant kiekvieno žingsnio niekina tą viską, kas mums yra brangu.

Jeigu su nekuriomis socialistais tautininkai dar politikieriauja, tai mės turime pasipiktinti jų nudotais ir veidmainingais pagyrimais, mės jai daro tuo tikslu, kad padalinti socialistus į „gerus“ ir „blogus“.

Tegul jie vieni sau dirba, pasikvietę talkon Gabrij Gustaitį. Kiek jie tesės dirbti, tiek jiems seksis. Mės gi rūpinkimės savo darbu, kurio mės turime devynes galybes.

Dabar mums metas atitaisyti klaidą, kurią mės darome ilgą laiką ir pertai apleidome savo darbą.

VIETOJ KORIŲ.

Jeigu aš, kaip Tėvynės Mylėtojų Draugijos narys, tikrai turiu patariamąjį balsą, tai aš patariu T. M. D. Literatūros Komitetui štai ką: sekančią leidiniu T. M. D. turi būti „Bromelis“, „Peklos Garsas“ — ant kurių, rodosi, jau nėra kam susimylėti. O jeigu ant jų veikalų net T. M. D. komitetas neatkreips atydos, tai trumpoj ateityj gal visai išnykti iš tarpo literatūros „šėdevrų“. Juk jau ir dabar tie „veikalai“ labai sunku gaut.

Mieluks.

ŠVEDIJOS KAPITALISTAI IR DABARTINĖ KARĖ.

(Nuo mūsų korespondento iš Danijos).

Nors karė skaitoma viena iš didžiausių žmonijos nelaimių, kuri prarija daugybę žmonių turto, o taipgi šimtus, ar tūkstančius darbininkų gyvasčių, paversdama priegtam ištisus miestus ir kaimus į griuvėsius, tačiau randasi asmenų, kurie puikiai moka pasinaudoti iš dabartinės karės. Kada eina kalba apie ginklavimąsi, tai kožnoj šalyj politikieriai ir kapitalistai šaukia savo žmones prie vienybės, sakydami, jog tik apsiginklavus galima busią palaikyti ramybę, užtikrinti savo šalies neprisigulmystę; tada tik, esą, galės laikytis žmonių gerovę, pletotis kultūra. Taip, maž-daug, šaukia visų šalių kapitalistai ir jų patariajai, turinti valdžią savo rankose; čia jie nesigaili gražių žodelių išreiškimui savo „patvirtotų jausmų“. Taip esama visur ir visų šalių kapitalistai šiame atveįj beveik vienodi. Bet jei tik darbininkai, bado spiriami, pareikalauja sau didesnio užmokesčio už darbą, tai tuomet tie ponai patrijotai, anot tos patarlės: „paslėpę lapės vuodegą, vilko nasrus rodo“. Visi tokios rūšies patrijotai, rūpinasi, kad tik daugiau į savo kišenių aukso prisizėrus, o apie plačiosios visuomenės nedateklus jiems suvis nerūpi. Dabartinė karė pagimdo visokius spekuliantus, kurie nesidrovi pavartoti šlykščiausias priemones, kad tik padidint savo pelną. Kalbu čionai apie Švediją, kur pora metų atgal visi kapitalizmo šunlai šaukė vienu balsu, kad reikia ginkluotis, kadangi jų kultūrai gresia Rusijos barbarizmas. Sulyg teisybės, nēr ką, rodos, kaltinti čia, jeigu norima savo šalį apsaugoti nuo rusų valdžios gobštumo, ir jos barbarizmo, nes visiems gerai žinoma, kaip Rusija elgiasi su užgrobtais šalimis; tačiau atsiminus didžiausius darbininkų streikus prieš keletą metų Švedijoj, mės aiškiai matom, kad visi tie ponai, didieji patrijotai, uoliausiu būdu stengiasi atkeršyti darbininkams, reikalaujusiems žmoniškesnių pragyvenimo sanlygų. Tuomet beveik visi didieji fabrikantai, apskelbdami „lo-koutą“, pavarė tūkstančius darbininkų iš darbo, norėdami tokiu būdu suardyti jų organizacijas. Kapitalistų spauda visokiais būdais šmeizė darbininkus ir jų draugijas. Kur tuomet buvo tų ponų patrijotizmas, kurie gyvėsi jog rūpinasi savo krašto žmonių gerove, kuomet daugybė darbininkų su savo šeimynomis badą kentė? Tas viskas jiems nepėjo, tarytum, darbininkai buvo nesavo krašto žmonės.

Laike dabartinės karės vėl pasirodė, kaip tūli Švedijos piniguočiai rūpinasi pasipelninti, apsunkindami drauge savo žmonių gyvenimą. Kilus karei, Švedijos valdžia, darbo žmonių spiriama, uždraudė gabenti jų javų ir pašaro į užsienį, idant suturėti pabrangimą maisto, kas, žinoma, skaudžiai paliestų plačius žemesnės liaudies sluogsnus. Bet Švedijos kapitalistai ne kvailiai; jie ne tik uždraudimo įstatymus moka apeiti, bet ir savo valdžią prigauna. Žinodami, jog viskas Vokietijoj daug brangiau apmokama, negu namieje, jie sumanė pasinaudoti proga, suvis nieko nepaisydami. Keletas Švedijos firmų užsisakė porą laivų su javais iš Pietų Amerikos, bet tie du laivai atsidurė ne Švedijoj, kaip buvo laukta, bet Vokietijoj. Balandžio mėnėsi vienas iš jų

laivų „Gloria“ plaukė Stokholman, gabendamas 2800 tonų maisto vietiniai firmai — Nikolai Johanson. Laivo kapitonas gavo įsakymą, plaukti per Baltijos jūrą, lauktis kuorčiausia nuo Vokietijos krantų, kas, žinoma, tapo spūdyta. Ir štai, vienas vokiečių karės laivas sustabdė „Gloria“ ir nugaubė ją štetina; čia buvo pranešta, jog maistas konfiskuota. Tuom tarpu Švedijoj prasidėjo visa eilė protestų prieš vokiečių gobštumą. Švedų spauda aštriai išmėtinėjo už netiesotą vokiečių užgrobia; ir kurgi žmonės neprotestuos prieš tokį vokiečių valdžios pasielgimą, kadangi jiems daug ko trūko, nes nuo pat didios karės viskas pabrango. Užsienio reikalų ministerija Stokholme pareikalavo iš Vokietijos valdžios pasiaiškinti. Bet kas-gi toliaus dėjosi? Ugi laike to triukšmo 3 atstovai minėtosios firmos nukeliavo patykomis į Stetiną ir tenais „pardavė“ vokiečiams visą maistą, ir pagal atskaitymo, jiems tapo užmokėta 420 tūkstančių kronų daugiau, negu namieje jie būtų gavę. Panašiai atsitiko ir su kitu Švedijos laivu „England“, kurio krovinyv buvo skiriamas tulai valstiečių sąjungai Švedijoje; pastaroji gi, esant laivui da pakehvi, pardavė tuos javus „Steenberg Ohlson“ firmai, kuri leido panašiu būdu vokiečiams „konfiskuoti“ laivo įtalpą, pelyndama pusę milijono kronų daugiau, negu būtų gavus Švedijoje. Tiek tuom kart apie tai.

Neseniai vėl vienas pirklys S. Levin (kilęs iš žydų, bet skaitomas tos pat šalies piliečiu), drauge su kitais įžymesniais Švedijos pirkliais sumanė sutverti maisto trustą, panašų į Suvenytų Valstijų Amerikoj trustus. Turėdamas daug pinigų, jis su savo pagalbininkais mieste Landskrona ir jo apylinkėse įtaisė didelius sandėlius maistui krauti. Šis trustas pasivadino save „Landskronakonsortiet“ šio trusto nariai ir jo agentai pasileido skersai ir išilgai supirkinėti viską, kas tik jiems po ranka pakliuvo. Pinigų jiems niekad nestokavo ir už viską jie mokėjo daug didesnes kainas, negu kiti pirkliai. Supirkę gi viską, jie krovė savo sandėliuosa. Landskronoje tokiu būdu jie turėjo supirkti apie 40.000 maišų žirnių, cukraus, miltų, kviečių ir miežių. Bet tai dar tik pradžia: visose Švedijos apylinkėse tapo įkurta daug „Landskronakonsortiet“ filijališkų skyrių, kame trusto agentai uoliai darbavosi, viską kimdami ir savo sandėlius. Taipgi trustas turi užsisakęs Anglijoj 2 laivryžių. Šio trusto tikslas suėmus visą maistą į savo rankas visoje Švedijoje, nustratyti tokias kainas, kokias tik panorės. O jeigu nepaisėktų tas viskas čia ant vietos parduoti atsakančiai, tad manoma pasibaigus karei gabenti Vokietijon, kas, be abejonės, gerai apsimo-kėtų.

Taip tai elgiasi Švedijos piniguočiai; turėdami gerą progą, jie stengiasi vien tik savo kišenių prisikimšti, nepaisydami nieko nē įstatymus, nē į didžiūms žmonių reikalus. Bet da klausimas, ar ilgai viskas jiems seksis. Socialistų dienraštis Stokholme „Social - Demokraten“ iškęles viršminėtus dalykus aiškėn, reikalauja valdžios, kad toji rastų atsakančias priemones, kad užkirsti kelią tolymesniam šiųjų spekuliantų veikimui.

S.

MARGOS MINTIS APIE VISKĄ.

Nashua, N. H. lietuviai jau penkti metai kaip provojais su Manchesterio vyskupu už \$7,000, kuriuos anas iš bankos pasiėmė. Lietuviai išlošė provą žemesniam teisme, ir dabar vyskupas apeliavo į aukščiausį teismą Concord. Bet laikraščiai apie tai anei "cypt". Mat nėra Miluko su barabanu arba Kuro su cimbalais, kad padaryt Nashua taip garsia, kaip Shenandoah arba Scranton.

Kiaulėnas paliko kunigams savo rankraštį, kuriame nurodoma, ką jie turi nedaryti, idant išvengtų policijos nagų, kuriame atveju jis antru syk padarė "mistake".

Suvienytų Valstijų prezidentu būti yra gana gerai, jei jau nedėkio kitko, tai nors žmogus, turėdamas kelias senmerges dukteris, gali gražiai ir iškilmingai apženyti.

Net Amerikoj gyvenanti vokiečiai narsiai dainuoja "Die Wacht am Rhein". Tegul atsidainuoja, vyrai, nežilgo jau apie Rheiną jiems nebereiks vachto be laikyti, džingais Mikeliai, kad jiems bus leista Wezerio pakrantėse vėžius gaudyti.

Austrija, bekibindama mažiukę Serbiją, tiek prisivirė sau košės, kad vargiai ir su pagelba kaizerio beįstengs ją iškabinti. Matyt, kad "patrova" gardi, nes "et ir Italija ant tos talkos "asilokamijo". Kada bus visam, tad iš Austrijos argu liks nors tiek, kad būtų kam gailėtis už tą surengtą žmonių skerdyklą.

Vokiečių valdžia pagarsino, kad dabar ji turinti iš viso jau 1 milijoną rusų karių bei belaisvių. Vokiečiai taip smarkiai "ėmė" rusus po 50,000 ir po 100,000, kad perskaicius tą valdišką pranešimą, užėmė klausimas, kur dingo likusieji 20 milijonų?

Amerikonių džentelmenas kapucinas — Billy Sunday už septynis savaites prakalbų Patersono gavo išviso \$28,435.09. Per pastaruosius porą metų jis "uždirbo" į pusę milijono. Gerai jam svajot ir apie dangų, o neapkęst peklos. Bet ar velnias su puse milijono eitu į peklą? P. S. Pas lietuvių, jei kalbėtis jų duodama \$5 už prakalbą, tai dar prideda: "išnaudotojas, biznierių".

Garsus Billy Sunday stačiai iš kailio neriasi, kaip ir musiečiai jezuitai, kad tik žmonės nepapulti į peklą. Kokią peklą? Užgrabinę. Bet kodėl jie neprasitaria nieko apie dabartinę, čion esančią peklą, kurioj milijonai skursta su mažomis algomis, dirbdami ilgas valandas, valgo blogą maistą ir gyvena nešvariose aplinkose?

Dabar "Drauge" ir "Katalike" kunigai Kemešis ir Yanašas mokina visus kitą, ką dievas liepė laikyti už "artimą savo". Ne tame įdomybė, kad kunigai už kuniprų pasiėmė, bet baisiai negražu, kad kun. Yanašas kaip stilių, taip liogikoj, taip ir kalboj visai nesiskiria nuo Branduko arba rusiško izvoičiko.

Fritzas

Laisvoji Sakykla.

"Laisvoji Sakykla" atvira visiems — draugams ir priešinams. Jūs galite gauti čia balsą ir išreikšti savo nuomonę, nors redakcija ir nesutiktų su jumis. Rašykite, betgi, mandagiai ir trumpai. Stengkitės mažai rašyti, bet daug pasakyti. Po raštelio padėkite savo pavardę, net galite rašyti ir po pseudonimu. Redakcija neatsako už nuomones "Laisvoji Sakykla" išreikštas.

KODEL MĖS TURIME ŠEPTI SAVUOSIUS BIZNIERIUS?

"Laisvės" No. 40 drg. K. Liutkus apgailestauja, kad daugelis lietuvių viską perka pas svetintaučius, o ne pas saviškius biznierių ir stengiasi prirodyti, kodėl kiekvienos tautos žmonės turi pirkti pas savo tautos biznierių. Kaip svarbiausią faktą stato, kad biznierių daugiausia remia pas tautos žmones aukomis ir kitokiais labdariniais darbais. Sykiu Liutkus nusiškundžia, kad biznierių esą priversti aukauti ir tt. Man labai keistai išrodo tas išsireikšimas. Kas gi biznierių priverčia aukauti? Jeigu jie aukauja, tai ne dėlto, kad atjaucia tam dalykui, bet dėlto, kad geriau save arba savo biznį išgarsina. Suprantama, yra biznierių, kurie aukauja streikieriams, parėmimui darbininkų judėjimo ir tam panašiai ne dėl garsinimosi, bet iš prijaunimo, tai tolė biznierių nesaukia viešai, kad jie aukauja ir visuomet tokius biznierių parems darbininkai. Bet pasakyti, kad lietuviai šelpė savo savuosius, tai stačiai absurdas! Jis bus didžiausias darbininkų priešas, jų išnaudotojas, bet lietuviai darbininkai turi pas jį pirkti vien tik dėl to, kad jis yra lietuvis biznierių ir kad retkarčiais paaukauja dolerių-kitą, kad savo biznį geriau išgarsina.

Antras dalykas, tai mūsų lietuviški biznierių užsideda krautuvelę, neturi atsakančio ir užtektinai tavoro ir nori, kad pas juos visi eitu. Kiekvienas stengiasi nueiti į didesnę krautuvelę ir pasirinkti atsakančią tavorą. Jonas Petrovič. Kewanee, Ill.

ATVIRAS LAISKAS GERBIAMAM "LAISVĖS" RĖDYTOJUI.

"Laisvės" N. 42 tilpo iš So. Bostono korespondencija, kurioje apart kitko p. Jonas Guoga aprašo ir mano prakalbą, sakyta So. Bostone per keturius vakarus. Korespondentas užmeta, būk aš sumaišęs užtiką ir nieko negalima buvę suprasti. Kad gerbiamas korespondentas negalėjo suprasti arba nemokėjo atkreipti savo atydą, tai, regis, ne mano kaltė. Aš kiekvieną vakarą kalbėjau skirtingose temose ir stengiausi tas temas risti taip, kaip aš supratau. Pagaliaus, nei korespondentas, nei klausytojai neprivalo nuo manęs reikalauti, kad mano kalba visiems patiktų, nes tokios kalbėtojas dar ant žemės neužgimęs. Ant galo, nei aš, nei kiti kalbėtojai, kurie pirmiau buvo, dabar yra ir vėliaus bus, kaip žmonės, negali būti neklaudingais. Vien tik kvailas nemoka net ir sugrįšyti. Kalbėtojas, kuris kalba priešais publiką, padaro klaidų, kad ir nenorėdamas. Bet tarpe tų klaidų galima rasti daug, daug gero, pamokinančio ir doro. Gerbiamas korespondentas nenurodo nei vienos tokios klaidos, į kurią verta būtų atkreipti atydą, išskiriant tos, kuri priklauso pačiam korespondentui, t. y., kad aš pavadinsiu F. J. Bagočių "niekšą", tai turiu pasakyti, kad aš to nepadariau ir tas da visai nežinojau, kad tas perstatytojas, tai yra Bagočius. Perta! aš atkartojau

savo ištartus žodžius, kurie skamba sekančiai:

"Persiprašau publikos, aš girdžiu, kad yra šiame teatre ypata, kuri perstato mano vardą. Aš niekad nei vieno neprašiau tą padaryti ir nei vienam nepavelėjau vartoti mano vardą ir ypata niekšas". (? Red.).

Regis tie žodžiai buvo gana aiški, nes ištarti gana suprantama kalba. Jeigu gerbiamas korespondentas nori viešai priversti p. Bagočių pasisavinti tą žodį, tai ne mano dalykas kisti į juos tarpą. Bet kad korespondentas nori mane priversti, kad aš jį klaidą pasisavinčiau, tai aš čia atkartojau savo žodžius ir tie mano žodžiai patys už save liudija. Aš nepirčiau savintis tamtos nesuprastių arba kokių ten neužgimėdinių ir piktumų. Ant tokių klausimų atsakau toliau aiškintis.

V. R. Delianis, Episcopos Presbyteros.

AR VISI "SAVIEJI BIZNIERIAI" YRA TOKI SAŽININGI?

Brooklyno biznierių K. Liutkus neprasčiausia nuričia apie sąžiningumą "savųjų biznierių". Nieko nesakyčiau, jeigu Liutkus matytų tarp jų skirtingą, nes ištikro yra gerų žmonių ir tarpe lietuvių biznierių. Štai pav. plačiai brooklyniečiams žinomas biznierių J. Martinaitis. Toki biznierių reikia remti, nes jie visada užtaria darbininkus ir reikalauja neatsisako jiems pagelti, nekaltant jau apie užlaikymą atsakančio tavoro ir žmoniškos kainos! Bet deja, kad mažai mūsų tarp tokių randasi... K. Liutkus irgi neagituoją "saviškių savųjų".

Be... išsireiškia kitokiais žodžiais, pasakydamas, kad darbininkai privalo remti savuosius. Aš norėčiau paklausti, koks skirtumas tarpe "saviškių pas savųjų" ir Liutkaus nurodymų, kad visi darbininkai privalo remti savuosius, t. y., kiekvienas savo tautos biznierių? Rodos, skirtumas bus tas, kad Liutkus, kaip socialistas, moka pasakyti tai patį sakini kitokiais žodžiais — dailiesniais!

Aš čia noriu parodyti "savųjų sąžiningumą" ir kiek aš juos esmi nuskriaudęs. Dirbau pas "savąjį". Veik visada buvau pavarinėjamas ir veik visada dirbau viršlaiki, už kurį mokėti negavau. Negalėdamas ilgai kėsti žiaurus ir begėdiško elgimosi "saviškio" boso, pareikalavau didesnės algos. Ogi "sąžiningasai" saviški man atkrito, būk neišvertas nei to, ką gaunu; jis turis iš kišenius dar prisidėti prie mano darbo! Išėjęs suradau darbą pas žydą; tą patį darbą, tik 5 valandoms savaitė trumpesnį ir dviem doleriais didesnę algą. Išdirbęs metus laiko, gavau algos pakėlimą vėl ant dviejų dolerių ir niekad nesu girdėjęs jokio neužsiganėdinimo iš biznierių, žydo pusės, kuomet savasis čėd mane, kaip šuo.

Siunčiau į Lietuvą šifkorte. Savieji nuo manęs reikalavo \$42.00. Nemokėjau. Nuėjau pas žydą ir tą pačią šifkortę nupirkau už \$38.00.

Turėjau reikalą spaustuvių. Savieji reikalavo nuo manęs už tą darbą \$2. Nemokėjau. Nuėjau pas lenką ir neprasiau tą darbą padarė už 75 centus!

Ar matot, draugai darbininkai, ant kiek nuskriaudžiau savo kišenį, ignoruodamas "savuosius"! Be abejonės, esmi vertas vardo "tėvynės pardaviko"! Bet irsimės dar biskį toliaus. Laikė kriaučių streikoėjome abelnai per biznierių rinkdami streikieriams aukas. Jeigu ir radosi avetimtaučiai, kurie nieko

neaukavo, tai jau turėjo šokių-tokių pasiteisinimų, bet "savieji" net keliose vietose mumis išvadino "ultojais" ir girtuokliais.

Štai vienas Driggs Avėnue's biznierių taip pasakė: "B-r-r... jeigu tingite dirbti, tai badu stipkite. Visi kriaučiai dirba, o jus Augūnas laikys ant streiko visus metus, nes jis streiko laikė gauna dvigubą algą!"

Man rodos, ir Liutkui yra žinoma, kuomet vienas "savasis" privedė pilną dirbtuvę svetintaučių skebų ir aplinkui apstatė svetintaučių policiniais, kurie buožėms daugė galvas ir kimso į kalėjimus "saviškio" boso videntaučius. Liutkus nurodo faktą, būk kartais prisiminti ir biznis apšleis, o eiti ir patarnauti žmogui, be kokių negalėtų apsieiti. Labai gerai, jeigu Liutkus patarnauja už dyką, arba imdamas už tai mažą atlyginimą, bet man yra žinoma "savieji", kurie už tuos patarnavimus stengiasi nulupti net po kelias skūras!...

Be keičiausių Liutkaus "faktas", tai, rodos, bus šis: "Lietuviški biznierių gausiai aukaudavo nukentėjusiems nuo karės lietuviams". Ištikro, kokia tai ironija ir pasityčiojimas iš darbininkų!!! Ir kaipgi: Mės, "savieji", gausiai aukavom, kuomet kitataučiai atsisakydavo aukauti. Nejaugi jūs, lietuviški biznierių, esate atvažinę iš Australijos ar Afrikos? Nejaugi jūs neturite Lietuvoje nei giminių, nei pažįstamų draugų, nei vienos tautos žmonių, kuriems karės smėkla viską sunaikino, nepalikdama nei pastogės?!

Pasakykit, iš kur jūs esate ir kas jūs tokie, jeigu nesigėdinate skelbti tokių faktų prieš mumis? "Žiūrėkit, darbininkai, kokie mes, biznierių, esame geri: remiamės jūsų reikalais, nes Lietuva, nukentėjusi nuo karės, tai jūsų reikalas šelpti, bet ne mūsų. Reikišia, mės tik jumis remiamie, būdami geros širdies!"

Užbaigdamas pasakysiu, kad mės, darbininkai, turime tą veidmainingą žodį "savasis" stačiai pasmerkė! Mės privalom remti tai biznierių, kuris reikale remia mumis ir pas kurį gauname atsakančią tavorą už žmonišką kainą, nežiūrind kokios tautos jis yra — lietuvis, žydas, lenkas, anglas ir tt...

Išmeskite tą "savąjį", nes tame žodyj slėpiasi didžiausi mūsų skriaudikai! Juk užlipę ant estrados irgi "saviškiai" šaukia, kad darbininkiškus laikraščius degintų, o jų agentus su šuota išmuštų iš stubos. "Saviškiai" priveda į dirbtuves skebų ir aplinkui apstato policiniais. Ar ir juos turime remti?!

J. V. Džekutis, Newbury, N. Y.

LAIVAKORTES
I Lietuvą-Rusiją ir iš ten į Ameriką. Laivai eina per Archangelską ir per Finlandiją, nekludant kare užimtų jūrių. Pasportus parūpiname. SIUNČIAME PINIGUS I LIETUVĄ pigiausiomis kainomis. Imame pilną atsakomybę. Pristatome kvitą su parašu apturėjusio. CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK 1112 W. 35th Street, Chicago, Ill. (Valdžios prižiūrimas bankas). Jo turtas yra suvirš \$1,500,000. Kreipkitės raštu ar ypatiskai. Visokias žinias maloniai suteikiame.

PIRMIEJI LIETUVOS SOCIJALISTAI.

I. "Narodnaja Volia" ir "Proletariato" gadyne.

Pirmutiniai Lietuvos socialistai išėjo iš inteligentijos, teisingiau pasakius, iš moksleivių tarpo. Bet kilančioji iš lietuvių ukininkų inteligentija išpradžių beveik nedavė socialistų: ji per daug stipriais ryšiais buvo susirišusi su tais ukininkais, kurie ir be socializmo galėjo tikėtis pegerių savo padėjimą. Pirmutiniai lietuvių judėjimo žingsniai — tai buvo bundančios smulkiosios buržuazijos žingsniai, ir jie, kaip ir kitose tautose, būtinai turėjo būti sujungti su tautiniu kilimu, su Lietuvos senovės, lietuvių kalbos garbinimu, nes jis tuomet panašiai buvo niekinama, kaip ir tie "chamai", kurie ją vartojo. Ir jei kuris iš tų pirmųjų lietuvių inteligentų ir buvo užsikrėtęs kiek socialistų dvasia, kaip J. Šliupas, tai vistiek jie visuomet buvo daug didesni patrijotai, negu socialistai.

Tuo tarpu labiau išsiplėtojusioj aiškesnėmis klesomis rusų ir lenkų visuomenėj jau buvo socialistų. 70-ais metais Rusijos socialistai jau pradėjo tarp plačių masių veikti — "eiti į liaudį". Bet neradus tarp valstiečių pritarimo ir nepasisekus jų sukelti Rusijos liaudininkai pradėjo kitų kelių jėskoti. Tuo būdu 1879 m. užgimė "Narodnaja Volia" (Zmonij Valia).

"Narodnaja Volia" jau nebe į minias ejo ir nebe jomis rėmėsi, o terroru. Nebe minios turėjo įvykdyti perversmą, o atsidavusi žmonių labui revoliucionierių saujalė. Didžiausius valdžios šulius žudydama, pagaliaus, nužudžius patį carą "Narodnaja Volia" tikėjosi paimianti į savo rankas valdžią ir įvykdydanti politikos perversmą — senieji liaudininkai tikiai apie socialijų perversmą svajojo. Ir nors palyginamai nedidelė revoliucionierių saujalė ten veikė, vienok sudrebėjo caro galybė. Net tokie gylūs visuomenės tyrinėtojai, kaip Marksas ir Engels, tuo laiku tikėjosi, kad greitai galys įvykti Rusijos perversmas. Atsimindamas tą gadynę, rašė 1894 m. Engels: "Tuomet buvo Rusijoje dvi valdžios: caro valdžia ir slapta teroristų sankalbininkų Pildomojo Komiteto valdžia. Tos pašalinės slaptosios valdžios galybė kasdien augo. Caro valdžios sugriovimas rėdosi arti; Rusijos revoliucija turėjo ištraukti iš po visos Europos reakcijos stipriausią jos ramstį, ir tuo būdu suteikti Vakarų politikos judėjimui naują, galingą akstiną, o kartu ir naujų nepalyginamai geresnių veikimo sąlygų". Jei to laukė iš Rusijos "narodovoleų" veikimo dargi Marks ir Engels, tai ką bekalbėti apie pirmutinius Lietuvos socialistus? Jei tik jie ištikrųjų socialistai buvo, jie stojo į "narodovoleų" eiles ir aukėjo savo gyvybę, nepaisydami tautos rybų. Jie buvo tikri tarptautiniai socialistai. Jie žinojo, kad tai, ką darė jie Rusijoje, darė visos valstiečių žmonių labui, dargi visos Europos proletarijos labui. Ir lenkų "Proletariatas", atsiradusis truputį vėliau, negu "Narodnaja Volia", buvo artimiausiais ryšiais su ja susirišęs. Bet jis daug veikė ir Lenkijoje, ypatingai tarp fabriky darbininkų, tuo tarpu Lietuvoj nebuvo tinkamos tam dirvos nė mieste, nė sodžiu, nė dargi tarp moksleivių.

Štai ką rašo apie tų laikų Vilnių vienas pirmųjų Lietuvos socialistų Liudvikas Janavičius: "Rimto revoliucijinio darbo, ne organizacijų Vilniuj tuomet (1884 m.) nebuvo. Nuo senų laikų mums netruko revoliucionierių, bet jie nerazdavo čia tinkamos dirvos, visuomet budavo pasidalinę ratelius, rateliskus ir užsiėmę smulkiais, nesvarbiais darbais. Ištikrųjų socialistų judėjimas prasidėjo Vilniuj anksčiau, negu Varšavoj; bet ten jis iškarto plačiai iškerojo, o Vilniuj buvo panašus į augmenį, tamsiam kambary auginamą. To priežasčių reikia tame jieškoti, kad Vilnius neturėjo dviejų svarbiųjų tos gadynės revoliucinio judėjimo veiksmų — augstųjų mokyklų ir didesnės perdirbamosios pramonijos". Darbininkų komitetas "Proletariato" laikuose buvo Lietuvoj ir Baltarusijoje tikrai Bielos-toke. Labiausia prieinama tuomet revoliucijinei propagandai buvo Vilniuj lenkų visuomenė. "Bet didelis jos patriotizmas kludė gilesniam, gryniam socializmo judėjimui, o da labiau — bendram darbui su rusais ir žydais".

Vis-tik tos gadynės Lietuvos lenkų vi-

suomenė davė keletą žymių socialistų. Vienas jų — tai minėtasis L. Janavičius. Gimė jisai 1858 m. Šiaulių apskr., Lapkasių dvare. Jau studentu budamas, jis pradėjo veikliai dalyvauti Maskvoj revoliucijiniam judėjime. Jis turėjo didelę intaką ir į Joną Šliupą. Savo atminimuose Šliupas rašo (1903 m. "Varpo" N. 3), kad jis labai sutikęs su kai-kuriais nariais Maskvos revoliucionierių - studentų ratelio, kuriame buvo susitelkę daugiausia Lietuvos ir Lenkijos bajorų vaikai.

Vasarą ne kartą kieminėdavosi Janavičius Šliupo tėviskėj, "ir aš, sako Šliupas, ne sykį lietuviškai perguldžiau socialistų partijos atsisaukimus į ukininkus, ponus ir tt.". Jų keli buvo tuomet paleisti lietuvių ir lenkų kalba. 1882 m. vasarą Janavičius su Šliupu važinėjo po Telsių ir Raseinių apskrčių dvarininkus, rinkdami aukų politikos prasikaltėlius į "Proletariatui". 1882 m. gale, susitaręs su Janavičium ir kitais revoliucionieriais, Šliupas dargi nuyko į Sveicariją. Ten turėjo būti revoliucijinė socialistų literatūra leidžiamą lietuvių kalba. Šl. buvo sutaisęs knygele "Varpai, jų biltis, ugis ir vaisas nuo jų" — 64 jos puslapiai jau buvo surinkti (mūsų archyve yra jos korektūros lapai), bet pritruko pinigų — ir reikėjo mesti tas darbas. Šliupą kvietė stoti į Pildomąjį Komitetą ir grįžti Rusijon. Bet jis permėkas buvo socialistas ir revoliucionierius ir, vietoj ten keliauti, atsidurė neužilgo "Aušros" redakcijoj.

Ką Šliupas tuomet veikė, kaip revoliucionierius, — tai pirmiausia Janavičiaus nuopelnas. Ir jei paskui Šliupas vis-tik nemaža yra atlikęs Amerikos lietuvių darbininkų kėlime iš ilgo miego, kad ir jis niekuomet nėra buvęs tikras s.-d., tai ačiu "narodovoleų" ir "Proletariato", ypatingai Janavičiaus, intakai į jį studentavimo metu. Janavičius — tai buvo vienas didžiausių Lietuvos socialistų, ir mės visi turime žinoti ir gerbti jo vardą.

Iš pradžių, kaip mės matėme jis veikė tarp rusų. 1881 m. buvo iškeliajęs į užsienį ir dalyvavo tarptautiniam kongrese Chure (Sveicarijoj), paskui Paryžiu. Sugrįžęs iš užsienio, įstojo į "Proletariatą", bet neilgai veikė: 1884 m. buvo Varšavoj areštuotas, ir už ginkluotą pasipriešinimą areštuojant gavo 16 metų katgoros. Sėdėjo iš pradžių Petro ir Povylo tvirtovėj, paskui nuo 1886 iki 1896 m. Šlisselburge. Bet nė baisieji Šlisselburgo kazematai nesulaužė jo dvasios: jis išėjo toks-pat socialistais ir revoliucionierius, tik žymiai palinkęs į s.-d. pusę. Iš ten nugabeno į tolymą Sibiro šiaurę, kur per 9 mėnesius žiema tęsiasi, — į Vidurinį Kolimską. Visą laiką jis viena mintim gyveno — grįžti ir dirbti darbininkų klesos labui: o tuo tarpu rengėsi prie to darbo. Jo žinios — tai visa enciklopedija buvo, bet ypatingai mėgo užsiimti statistika. Santykiuose su draugais — geriausias draugas: didelę pašalpą visuomet gaudavo nuo brolio, turtingo dvarininko, bet ką jis turėjo, tai visų buvo. Nelaimė, iš Kolimsko negalima pabėgti. O jau spēkos pradėjo mažti. Nenorėjo kitiems našta būti, ir 1902 m. nusisėdė. Paliko tokių raštelių: "18 kalėjimo ir trėmimo metų suardė mano nervus. Esu pailsęs; jaučiu didelį reikalą pasilsėti, o vienintelis man poilsis — tai mirtis".

V. Kapsukas. (Iš "Socialdemokrato").

VARŠAVA.

Paskutiniu laiku jau ir Varšavoj pradeda atsirasti vokiečių iš Lietuvos. Bet jie visi beveik čionykščiai moksleiviai — suvalkiečiai, kurių padėjimas nepuikis, nes lenkų centralinis komitetas, nors tiesiog ir neatsako pašelpos, bet bevarinėdamas nuo "Ainošiaus" pas "Kaipošių" savo tikslą pasiekia. Turėdami visa tai omnyje vietos lietuviai sumanė įsteigti Lietuvių Komitetą, kuris ir aprūpys užklydusių Varšavon lietuvių reikalus. Prašymas gubernatoriui jau paduotas.

ŠIAULIAI.

Balandžio 10 dieną 11 val. ryto ant Šiaulių pasirodė vokiečių aeroplanas. Atlėkė nuo Kauno pusės, pasisukino ant miestų augstumoje viorsto, žvalgydamasi, bet bombų nenumetė. Gyventojai visi išbėgo ant gatvių žiūrėti, bet jis neilgai manevravo. Susisuko, pakilo augstyn ir nulėkė ant Liepojaus pusės. Žmonės neliekai nūjogando, anaipol su idomumu žiūrėjo.

MOTERIMS NAUJIENOS

Jaunystės meilūzai.

Aš čia nediskusuosiu lytiškų susinešimų klausimo, nors jis yra vertas plačios atydos. Jame turi būti kokia nors tvarka. Dabartinės papročiaus ir įstatymais pripažintosios tvarkos toli gražu negalima skaityt geriausia, vienok kol geresnės nėra, reikia būti už ganėdintiems. Siokiam-tokiam lytiškų susinešimų su tvarkymui, moterų apsaugojimui nuo neįveikiamos naštos ir žmonių veisles palaikymui yra tveriamos šeimynos. Žinoma, taip bent yra manoma ir taip iš dalies esama, nors šeimynos tverimas dabartinėse ekonominiuose aplinkybėse virsta vis labyn visai kuo kitu. Vienok, kol mes tikime, kad šeimyniškas gyvenimas yra arba reikalingas arba neįvengtinas ir nepermainomas bus ateityj, tol mums turi rūpėti, kad kaip galint daugiau žmonių sutvėrų ir vestų harmonišką, smagų šeimynišką gyvenimą, nes tik tokioj šeimynoj gali protas bujoti, rasti laiko ir energijos vyrui ir pačiai ka nors naudingo veikti: tik tokioj šeimynoj gali būti pagimdyti ir išauklėti sveiki kūniškai ir protiškai vaikai. Tai gi reikia, kad tarp vyro ir pačios būtų pilna santalka, meilė. Vargai, rūpesčiai, neturtas tankiai prarija ir meilė ir santalka nors ir tvarkioj šeimynoj, bet kur kas greičiau ji išnyksta, kur paprastame laike tik šio kis - tokis poros sugyvenimas buvo. Kol niekas svarbus nepaliečia šeimynos, vyras su savo žmona šiaip-taip apkenčia vienas kitą, veda kiek žmoniškesnį gyvenimą, bet bile kokis atsitikėlis pakursto juos prie peštynių, edynių, persiskyrimų ir kitko, jei tikros meilės tarp poros nebuvo. Patraukimas priešingos lyties ypatų vieno prie kito, kuris yra surištas su lytišku instinktu ir kurį tuli rašėjai vadina gyvuliškąja žmogaus puse, paprastai yra priskaitomas prie meilės. Neretai ypatą užsidega tokia meile link priešingos lyties ypatai ir jai išrodo, kad tokia meilė galės ne tik suvest jas į porą, bet ir jų šeimynišką gyvenimą padaryti laimingą. Bet po trumpo laiko, po vestuvių, tokia meilė išgaruoja ir prasideda tuščias, kasdieninis gyvenimas. Tas tuščias daro žmogų pesimistišką, įsiekanciu užsiganėdinimo girtoklystėj, žaidimuose ir pa-našiuose dalykuose. Pati režino vyro praeities, jis nežino jos; vienas kito nežinojimas gimdo abejotinus spėjimus, kurie tankiai buna klaidingi. Menkas dalykėlis tarp jų pasėja daug triukšmo. Jeigu jiedu vienas kitą myli, tai myli tik pagal tos valandos supratimą vienas apie kitą. Tankiausiai ir vienas ir antras atsisio valandoje galvoja ir svajoja apie savo praeitį. Atsimena savo vaikystės ir ankstyvos jaunystės draugus ir draugas. Kam nėra malonus visi tie žaidimai, juokai, svajonės, darbai, kalbos ir kitkas, kurie įvyko mūsų vaikystėj arba ankstyvoj jaunystėj? Ir kelintasis arba kelintoji savo jaunystėj, geriau sakant, išdukisties išbėgime neratūrėjęs palinkimo prie kokios nors sau priešingos lyties ypatos? Net keliolikos metų vaikai, lankanti mokyklas arba šiaip turinti suėgus, jau pasirenka sau mer-

gines ir vaikus, nors apie ženybinį gyvenimą da menikai supranta. Jau vienas kita ima guodoti, vienas kitam stengiasi pasirodyti tobulu, vienas kito sarmatinasi, vienas kitam padeda, vienas kitą padėdi, apgina, myli tankiai susieit. Įsimylėjimas prasideda gana jauname amžiuje ir tas pirmasis, ankstyvas įsimylėjimas neužgema iš lytiško instinkto, o tik lyčių skirtingumo, kurio gamtiška ypatybė yra traukti į krivą priešingą lytis, ir iš įsitikinimo, jog mylimoji ypatą stovi augčiau žino muose atžvilgiuose, negu kitos. Vienam patinka juokdarsiškumas, kitam švarumas, trečiam mandagumas, ketvirtam gyvumas, penktam lėtumas, šeštam duosnumas ir taip be galo. Su visokiom ypatybėmis esama vyrų ir moterų. Tos ypatybės jau ir vaikuose skiriasi, todėl kiek labiau subrendę vaikai jau pasirenka sau patinkamus draugus ir drauges. Berniukas nužvelgia ideališką jam mergaitę, mergaitė jau mato herojų vaikų burių. Jeigu žmogui prisieina savo ankstyvąją jaunystę ir vėlyvąją vaikystę praleist ant vienos vietos, tarp tų pačių draugų, jis jau turi nužvelgęs geriausiąją ypatą jam priešingos lyties. Įvairūs žaidimai, išėigos, svajonės ir kitkas sykiu su pirmąja meilute arba pirmuoju meilute lieka neužmirštamom, saldžiausiom. Abelnai pirmieji mūsų gyvenimo patyrimai visuomet riša mus prie savęs. Juk ir prie tos šalies, kur žmogus gema ir užauga, jis yra labiausiai prisirišęs, jis tankiai apie ją svajoja ir mato joje tiek gero ir smagaus, kiek kitos šalies žmogus nematyti. Nėra abejonės, Amerikoje gyvenantieji lietuviai nebūtų čia, jei Lietuvoje įvyktų tokios pat sąlygos. Taip pat ir pirmieji meilūzai, su kuriais užaugai ir kuriuos nuo mažens pažinojai, niekad nebus užmiršami. Išrodys, jog butum buvus laiminga arba laimingas, jei butum kruvoj su ana ypatą. Atsimins tylus vakarai, kada tu su ja arba juo kalbėjai, kada mažų tavo pirmas bučkis nuslydo nuo lūpų. Gyventi galėsi ir su bile iškur pasirinktu vyrų arba pačia, tačiau svajonės gali kenkti šeimynos laimei. Mano patarimas yra nevedusiems žmonėms pasirinkti savo vyrais ir pačiom savo vaikystės ir ankstyvos jaunystės mylimas ypatas. Tuomet abiem bus daug apie ką atsiminti ir vienas kitą labiau žinos.

M. Vaitėkaitienė.

Moters žmoniškesnės.

10 taikos arba prieškarėviškų dainų liko pradėta dainuoti publiškose Chicago mokyklose. Muzikos pridabotoja mokyklose Agnes Heath įvedusi į mokyklas šias dainas. Jos yra išleistos tautinio chorų tautos komiteto ir norima įvesti taip, kad jas dainuotų ir bažnyčiose, ir teatruose, ir vaikai mokyklose ir visokiose sueigose. Iki šiolei daugelyj mokyklų buvo dainuojama kariškos dainos, garbinančios karžygius ir baisias žmonių skerdynes. Dainos turi didelę intekmę net į suaugusiųs žmones, ne tik į vaikus. Dainos prieš ginklus, prieš kares, apie

tautų broliškumą gali išauklėti dorą, žmonišką, protinę gentkartę. To bijo kapitalistai, todėl Chicago turčiai emė smarkiai agituoti, kad taikos dainos likt išmestos iš mokyklų. Jau dr. Peter Clemensen apskelbė, būk Chicago gyventojai susideda iš visokių tautų ir nuomonės link taikos skiriasi, todėl taikos dainos galinčios padaryti nesmagumą. Laikraštis "Daily News" tiesiog prabilo prieš kariškos dvasios naikinimą augančiuose vaikuose ir viešai jį skaitytos, nudžiūgęs tokiu kapitalistų berno drasumu, rašo redaktoriumi šitokį laišką: "Editorialas "Pacifizmas mokyklose" rodo, kad jūs pradėdote regėti didelę šviesą. 9070 mūsų berniukų ir jaunų vyrų publiškose mokyklose šiandien yra mokinama mokytojų moterų, kurios yra susiorganizavusios į propagandas. Taikos propaganda yra viena iš jų. Lai nustoja ji (moteris) skelbusi politika ir žiūrėkite, ar jūs negalite padėti mums gauti vyrus mokytojus sekančiai berniukų gentkartei, arba, da geriau, šiai gentkartei. Tai yra tikrai tokis krizisas, kokis pasaulio politikoj parodo išsigimamąją feminizmo (moterų judėjimo) intekmę".

Juk gerai skamba. Didelės šviesos regėjimu vadina kariško ūpo auklėjimą ir kovojimą prieš taiką, prieš žmoniškumą. Iki šiol Chicago publiškų mokyklų superintendentu yra moteris, nors pernai Auklėjimo Komiteto (board of education) vyrai nariai buvo padarę suokalbį prieš ją ir vos tik savo begėdiškumą neprivertė pasitraukti nuo tarnystės reikau. Chicago publiškose mokyklose ir lytiškosios higienos išguldinėjimas buto įvestas per moterų mokytojų pasidarbavimą, tik pasakui kunigams ir kitiems vyrams (nes jie labai dori...) pavyko tai prašalinti. Nors Chicago publiškose mokyklose galėtų būti da geresnės, tačiau jos yra daug geresnės už daugelio tų miestų, kur visi viršininkai susideda iš vyrų. Aišku, kad žmoniškumas vaikuose čia auklėjamas kur kas didesniu įvedimas taikos dainų irgi yra graži žingsniu, kurio vyrai - kapitalistai ne tik nedrįsta įvest, o ir moteris niekina už įvedimą ir stengiasi užkirsti jam kelią. Visos moters, kurios nėra išsigimusios ir kapitalizmo pilnai ištvirkintos, neapkenčia karių ir jos trokšta išauklėti naujas gentkates, kurios būtų broliškos tarp savęs. Moteris užima vis svarbesnę vietą visuomeniškame gyvenime ir moksle. Mokymo profesijoj jos pilnai pralenkė vyrus šioj šalyj. Ir juo daugiau galybės jos įgauna, tuo geresnės metodas įveda į mokyklas ir geresnį auklėjimą duoda vaikams. Kapitalizmo apatšalai jau permato tai. Jie žino, jog mokytojos yra darbininkės ir geresnis jų pačių supratimas apie dalykus gali paskleisti jį ir tarp augančios jaunomenės. Vyrų berniškumui jie labiau įsitiki, nei iš praktikos žino, jog vyrų lengviau pasamdyti ir padaryti aklu įrankiu. Neveltui jau vyrų mokytojų prašoma, kad iš mūsų vaikų padarytų žmogžudžius, žiaurusus ir kvailius.

Illinois valstijos moters, kaip tik gavo tiesą balsuot, tuoj išnaikino saliuus daugelyj miestų. Jos privertė miestų tarybas svarstyti daugelį tokių klausimų, kurie pirma likdavo atmeti. Valdininkai benorėdami gauti moterų balsus, privertė ji išpildyti nors dalį to, ką žadėjo. Abelnai matos geroka atmaina, todėl jau neskyki buvo pasistengimas atimti nuo moterų balsavimo tiesas. Bus ir daugiau pasistengimų ir jei gana atgailevių rasis Illinois legistaturoj, moters gali pralaimėti sunkiai iškovotąją teisę. Joms balsas narima atimti, nes jos pasirodė daugiau svarstančiom ir žmoniškesnėmis už didžiųjų vyrų.

K. Stulpinas.

ŽINIOS.

NEW BRITAIN, CONN.

30 d. gegužės buvo vakaras moterų Birutės draugystės. Scenoj statė penkių aktų istorišką veiklą "Živile". Viskas išėjo labai gerai ir aktorai savo užduotis atliko pagirtinai. Pertraukose buvo įvairių pamarginimų. Merginų kvartetas sudainavo keliatą dainelių, jaunų mergaičių choras taipgi sudainavo kelias daineles, buvo ir deklamacija. Kaip dainos, taip ir deklamacijos išėjo labai gerai. Žmonių susirinko labai daug ir visi ramiai užsilaukė. Reikią, visi buvo užganėdinti.

Reikia pažymėti, kad rengiant tokius vakarus, reikalinga pradėti ankščiau lošti, nes dabar, pradėdant nuo 8 val. vakare, lošimas prasišėta net iki 12 val. nakties ir publika pavargina, o antara, kurie atvažiuoja iš sveimų miestų, negali sulaukti pabaigos, nes turi skubintis važiuoti namo.

Garbės vietos moterims, kad jos taip darbuojasi ant visuomenės dirvos.

Sventakupris.

Francijoj.

"Petit Parisien" rašo, kad karės metu daugelis Francijos moterų uždirba tik 10 centų. Tokį menką uždarbį gauna daugiausia tos moters, kurių vyrai kariuoja.

Tai, mat, kokie patrijotizmo vaisiai!

NAUJOS POROS.

Jersey City, N. J.

Šiomis dienomis apsigėdė L. S. S. 59 kuopos narys drg. K. Anckis su panele Julija Vosiliute. Šluoba emė civiliška, be jokių bažnytinų prietarų.

Linkėtina naujai porai kogeriausios kloties šeimyniškame gyvenime.

D. Pilka.

L. M. P. S. A. ISLEISTA KNYGELĖ "MOTERIS" IR JOS EKONOMINIS PADEJIMAS.

Įtalpa:

I. Perversmas moteries ekonomiška padėjime.

II. Moteris ir drauginis gyvenimas.

III. Moteris ir vaikų auklėjimas.

IV. Išvedimas.

Kaina 20 centų.

Gaunama pas išdininkę Miss Benis,

420 Amstel Boul.

Arverne, L. I. N. Y.

Adelaida Popp.

Tulos darbiainkės istorija.

Vertė V. P.

(Tąsa).

girdėjosi motinos verkimas. Už keliatos valandų tėvas mirė. Motina niekuomet negalėjo užmiršti, kad jis prieš mirtį nepratarė švelnaus žodelio ir neprisiminė savo kūdikių likimą.

Aš visai negailėjau tėvo, bet dar džiaugiausi, nes mirus tėvui, tula turtinga moteris paaugavo man gėdulių drabužius ir skrybėlę.

Mirus tėvui, motina pasiliko su penketu kūdikių ir be skatiko. Nors vyresnysis brolis turėjo aštuonioliką metų amžiaus, bet jis nieko negalėjo motinai pagelbėti, nes iki tam laikui mokinosi amato, o kaip išmoko amato, tai tuomet ta išdirbystės šaka pradėjo pulti ir jo amatas nuėjo vėjais. Tuomet jis sumanė sau laimės įsiekti svertur ir mus apledo. Du broliu, kurie pirmiau dirbo sykiu su tėvu, taipgi pradėjo amato mokintis, o jaunesnysis, dešimties metų amžiaus, ėjo mokyklon.

Motina buvo išdidė ir turėjo didelę energiją. Ji norėjo parodyti, kad ir viena gali savo kūdikius išauklėti. Ta užduotis, kurią ji pasistatė, ne taip jau buvo lengva, nes ji, apart namų darbo, nieko nemokėjo. Dar kūdikiu būdama, pasiliko našlaite ir sulaukus šešių metų amžiaus pradėjo dirbti. Mokyklos visai nelankė ir nemokėjo nei skaityti, nei rašyti. Ji buvo labai priešiinga naujiems įstatymams, paliepiantiems tėvams savo vaikus leisti mokyklon. Ji skaitydavo didžiausia neteisybe, kad svertimi žmonės turi galę įsakyti tėvams, kaip jie privalo elgtis su savo kūdikiais. Tėvas irgi pritarėdavo motinai. Mano broliai, sulaukę dešimties metų amžiaus, pradėjo sykiu su tėvu dirbti, — jis buvo audėjas. Tėvų nuomone tris metus mokyklą lankyti, tai pilnai užtenka. Jie tankiai sakydavo:

— Kas iki dešimties metų amžiaus neįšimokina, tas jau ir vėliaus nieko neišmoks, nors ji visą amžį mokintum.

Jaunesnysis brolis, motinos supratimu užbaigęs jau mokslą, turėjo apiešti mokyklą ir pradėti dirbti. Bet tuom laiku valdžia aštriau pradėjo žiūrėti įstatymų apie priverstiną mokyklos lankymą ir motina negalėjo taip lengvai jį iš mokyklos paimti. Po ilgų prašymų, po visų formalškumų, pavyko ir jaunesnįjį brolių paimti iš mokyklos ir atiduoti į dirbtuvę.

Brolis buvo labai rupestingas ir stengdavosi kodaugiau išdirbti. Kada jis pabaigėdavo dienos darbą, tai vakarais dirbdavo viršlaikį. Nedėliomis eidavo į karčiamas ir ten padėdavo dirbti. Jis, būdamas visą dieną karčiamoj, prisiziūrėdavo, kaip žmonės gerdavo, linksmindavos, o paskui susipešdavo. Kada prasidėdavo medžioklės sezonas, tai jis, sykiu su kitais vaikais, eidavo medžiotojams zuikių baidyti. Paskui jis pradėjo amato mokintis ir jam gerai sekėsi.

Syki brolis parėjo verkdamas. Jis parkrito ir susižeidė kelį. Susižeidimas buvo sunkus ir prisiėjo nuvežti ligonbutin. Ligonbuty išbuvo kelias savaites ir sugrįžęs vėl pradėjo dirbti. Greitu laiku kairiajam šone, ant krūtinės, atsirado nedidelis guzas, o paskui išaugo kaip vištos kiaušinis ir, bedirbant, prakiuro.

Susilaukė sunkaus laiko jis ir mės visai. Motina be darbo, jaunesnysis brolis serga, nieko neuždirba, o tas, kuris buvo metais už jį vyresnis, negalėjo išlaikyti žiaurais meisterio elgimosi ir išėjo. Žiemos laikas. Bet, kaip tyčia, tą žiemą sniego nebuvo ir gatvių valyt nereikėjo. Motina be paliovos vaikščiojo ir įieškojo darbo. Tankiai ji eidavo skalbti drabužių. Tuomet, laike pietų, aš bėgdavau pas ją ir ji dalindavosi su manim gautais pietais. Iš artimiausios restauracijos gaudavom vandens, kuriame virėdavo dešros, tai būdavo geriausia mūsų sriuba ir ją godžiai valgėdavom su duona. Sergančiam broliui kaimynai atnešdavo sriubos ir kitko. Visi jį gyvdė. Visoki gydymo būdai, geri ir blogi, buvo išmėginti. Motina susipažino su tula senele ir ta duodavo kokios tai mosties, neva stebklėjimas. Tūlos ypatos atėidavo ir dėdavo jam prie žaizdos džiovintas slyvas, cukrum apibarstytas. Iš visokių žolių taisydavo vanas ir jose maudydavo ligonį — bet niekas negelbėjo. Žaizdos negijo, bet vis ėjo didyn. Man taipgi prisiėjo griebtis už darbo. Gaudavau užsakymus megsti pančekų ir bėgdavau su įvairiais pasiun-

tiniais. Koks tik darbas pasitaikydavo, toki ir imdavau, kad tik badu nenumirus.

Kada brolis, prasišalinęs nuo vieno meisterio, gavo darbą pas kitą, tuomet ir mane paėmė vaikų prižiūrėti. Paskui mane išmokino prisiuvinėti prie popieros nukentintas sagutes. Tuomet aš vakarais ir šventadieniais prisiuvinėdavau sagutes. Jeigu man pavykdavo prisiuti šimtą keturiasdešimtis keturias sagutes, tai aš uždirbdavau nuo vieno iki pusantro kreicero (guldenas turi šimtą kreicero). Daugiau 27 kreiceryj į savaitę man nepavykdavo uždirbti.

Sulaukus naujų metų, eidavau per stubas su pasveikinimais. Tuomi pas mus užsiima patįs biedniausi žmonės. Užėina pas turtingesnius žmones, pasveikina juos ir už tai gauna dovanų. Pas mus turtingesnieji laiko šunis ir aš baisiai jų bijodavau, bet stengdavausi gauti kodaugiau pinigų. Tankiai pasitaikydavo, kada aš pridedavau prie turtingesnių namo, tai iš ten jau išeidavo toks pat nelaimingas kūdikis, kaip ir aš. Jeigu turtingoj šeimynoj mirėdavo kūdikis, kuris lankė mokyklą, tai ta šeimyna kviesdavo daugybę beturčių kūdikių lydėti grabą. Už tai mokėdavo po 10 kreiceryj. Syki mano čėverykai visai nuplyšo ir iš tos priežasties negalėjau eiti mokyklon, tai mokytoja pranešė, kad aš ečiau grabą lydėti ir už tai gausiu paskirtą mokesį. Oras buvo šlapias, šaltas ir aš, višiskai sukiurisiais čėverykais, ėjau lydėti grabą, kad uždirbus 10 kreiceryj.

Kada mes gyvenome tokiose aplinkybėse, tai žmonės daug kalbėdavo apie tūlą hercogienę, kuri gyveno nebelaui toli nuo mūsų. Pasakodavo, kad ji labai esanti mieširdinga, gausiai aukaujanti beturčiams ir jau daugelį beturčių padarius laimingais. Aš tą hercogienę persistaciau sau dangišku aniuolu. Motina parašė jai prašymą ir po juomi pasirašė burgomistras ir kunigas. Kaip tik prašymą išsiuntė, tai tuojaus gavau penkis guldenus. Motina buvo neapsakomai laiminga ir vis galvojo, kad kaip nors tai labdariai paaciuoti.

Nuolatos svarstydavau, ar aš negalėčiau nuo tos labdarės gauti čėverykus, bet kaip dabar jai pranešus, kad aš jų neturiu? Sugalvojavau parašyti laišką. Ir aš parašiau maž-daug tokio turinio laišką:

"Mieširdingiausia hercogienė! Kadangi mano motina nemoka rašyti, tai aš rašau jums laišką, kad mano motina gavo nuo jūsų penkis guldenus ir siūncia jums širdingą aciu. Man dešimtis metų amžiaus ir aš negaliu lankyti mokyklą, nes neturiu čėverykų. Man labai norisi mokyklą lankyti!"

Išsiuntus šį laišką, diena į dieną pradėjau laukti žinios. Ir štai, sulaukiau žinią, kad aš nucičiau pas vyriausią mokytoją to kaimo, kuriame gyveno hercogienė. Kada nuėjau pas mokytoją, tai ji mane nuvedė pas šiaučių. Ten išmatavo mano koją. Už savaitės aš turėjau nueti ir pasiimti naujus čėverykus. Mokytoja man liepė hercogienę vadinti "Jūsų augštesnybė", o jeigu tą žodį užmiršiu, tai "Mieširdingiausia hercogienė".

Praslinkus savaitei, aš nuėjau į hercogienės dvarą. Jau buvo nemažai sniego ir aš "apsirėdžiau" medinėm klumpėm, mėlynu sijonėliu ir motinos drabužiais. Galvą apsisupau didele juoda skpeta. Susijudinus, smarkiai plakancia širdzia artinausi prie jos dvaro. Tik pamačius sienas nustėbau...

Sargas atidarė duris, įleido mane į vidų ir liepė laiptais lipti augštyn. Laiptai buvo iškloti tokiais divonais, kokių aš savo amžy nemačiau. Sienos buvo išpuoštos. Užlipus viršun, pasitiko tūlas ponas. Jis buvo apsimevęs trumpom kelnėm ir apsi-vilkęs trumpą, blizgantį švarką.

— Čia, matomai, hercogas, — pamislėjau aš ir siekiau pabūčiuoti jam ranką, kaip motina įsakė, bet jis man nedavė rankos. Paskui aš sužinojavu, kad tai buvo hercogienės tarnas. Jis mane vedė toliaus ir kada mes įėjom į vieną kambarį, tai aš pamaciau, kad šale manęs eina kita mergaitė ir tokiais pat drabužiais apsirėdžius ir net tokiom pat medinėm klumpėm apsiavus. Akis ir plaukai — tokie pat tamsūs, kaip ir mano.

Aš paskui papasakojau tą visą istoriją motinai ir mes negalėjom sugalvoti, kas galėjo būti kita tokia pat mergaitė ir tokiais pat drabužiais apsirėdžius, kaip aš. Kadangi mes neturėjom supratimo apie zerkolines duris ir sienas, tai ta nepaprastai istorija ir pasiliko nesuprantama. (Toliau bus).

KORESPONDENCIJOS

CHICAGO, ILL.

Subankrutijimas P. M. Kaicio banko sukėlė labai daug triukšmo ne tik tarp vietos gyventojų, bet ir tarp laikraščių. Tūli laikraščiai tvirtino, kad subankrutijimas teisingo Pyterio esąs ženklus socializmo neteisimumo ir tt. Suprantama, čia nuolatos bankrutija tokie bankai ir žmonės neatkreipia į jų bankrutijimą atydos, bet Kaicio subankrutijimas sukėlė labai didelį triukšmą, tai žingėdu buvo patirti, ką apie jį, Kaitį, mano tie žmonės, kurių pinigai buvo padėti? Kad geriau tą dalyką patyrus, turėjau pasikalbėti su suskriaušaisiais. Štai mano pasikalbėjimas:

—Kaip jūs dabar jaučiatės po Kaicio subankrutijimo?

—Jaučiamės prastai, nes nežinome, ar gausime nors kiek, ar viskas pražus.

—Kodėl jūs buvotė tokie neatsargūs ir dėjot pinigus į tokį banką, kurio valdžia nekontroliuoja?

—Čia daug yra bankų, kurių valdžia nekontroliuoja, o žmonės deda pinigus. Štai ir Olševskio valdžia nekontroliuoja, bet žmonės deda pinigus vien tik dėl to, kad savo žmogus.

—Ar jūs manote, kad Kaitis išsivežė daug pinigų ir kad jis tą su tikslu padarė?

—Męs negalime sakyti, kad Kaitis išsivežė daug pinigų ir kad jis su tikslu tą viską darė. Męs žinome, kad pastaruoju laiku jis turėjo labai daug visokių nepasisekimų, kurie ir privertė prie bankrito.

—Kokios gi nelaimės jį tiko?

—Jo duklė ilgą laiką sirgo ir jis, begydydamas, išleido daug pinigų; mirus dukteriai, vėl buvo daug išlaidų. Paskui leidimas "Lietuvių žurnalui" jam nešė nuostolius. Pagaliaus, buvo daug žmonių, kurie dėjo visas pastangas, kad tik užtenktų jo biuiui.

—Ar jūs pykstate ant Kaicio už jo tokį pasielgimą?

—Pikta, bet-perdaug pykti negalima, nes męs daugiau kalti, negu jis.

—Kodėl jūs save labiau kaltinate?

—Jis niekad neprašė, kad męs dėtume pas jį pinigų, bet męs jam siūlydavom. Klausyk, kaip aš pradėjau pas jį dėti pinigų. Bįjodamas laikyti "bakse", kad kas nepavogtų, atnesiau pas jį ir paprašiau padėti ir geležinę šepą. Nors nenorom, bet pinigų priėmė ir padėjo.

—Ar jis tuomet ir knygutę išdavė?

—Jokios knygutės nedavė, išdavė tik raštelį. Paskui nunešiau daugiau, tai jis pasakė, kad tų pinigų pas save nenori laikyti ir padėję į banką. Aš sutikau. Vėliau išdavė knygutę ir pasakė, kad bankas mokės 3%.

—Aš tą knygutę laikiau ir apie bankrutą nei nepamisičiau. Per tai aš negaliu labai ir pykti arba kaltinti už bankrutą.

—Ar manote dar gauti dalį pinigų?

—Gaut, tai gausime, nes visas jo turtas jau išparduotas.

—O kiek pinigų surinkta išpardavus turtą?

—Męs nežinom, tai žino tie, kuriuos mes išrinkom prižiūrėti tą dalyką.

Kapitonas Kuolas.

TAMAQUA, PA.

21 d. gegužės, 4 val. po pietų, valstijos ligonbūty mirė Antanas Valinciusas.

liatą dieną prieš tai anglių kasykloj įvyko eksplozija ir A. Valincius tapo sunkiai apdegintas, iš tos priežasties ir mirė.

Velionis buvo laisvų pažiūrų, tai kunigėlis nepavėlėjo laidoti ant šventų katalikų kapinių. Nepaisant, kad A. Valincius praeiktu, laidotuvis įvyko labai iškilmingas—žmonių lydėjo labai daug. Reikia pažymėti, kad laike laidotuvių smarkus lietus lijo. Velionis tapo palaidotas ant puikiausio miesto kapinių.

Lai būna jam lengva šios šalies žemelė.

Vietos dvasiškas tėvelis užsėmė smarkiai kovoti su laisvos dvasios žmonėmis. Ypatinai per savo pamokslus socialistams "peria" kaili be jokio pasigailejimo. Ant kiek jis yra įjūrtas ant socializmo, tai galima suprasti iš jo pamokslų. Sykį pasakė, jeigu parapijonai neprašins korespondentų, kurie rašą į socialistų laikraščius, tai tuomet jis prašins. Bet parapijonai nelabai nusigando ir korespondentų "neprašalino". Kunigėlis pamatė, kad tuom grąžinimu nieko nelaimės, tai vėl pradėjo sakyti, kad parapijonai labai myli ir niekadoms nemaną skirtis, jeigu tik jie paliausią skaitę tuos purviniausius laikraščius.

Vietos L. S. S. kuopa nekeliam padėjime randasi. Narių skaitlius, dėlėi bepartviškumo, sumažėjo, o pasiilikę vadai nuolatos tarpe savęs kelia vaidus. Kuopos nariams vertėtų daugiau disciplinos prisilaikyti ir paliauti ypatiskumus, tuomet ir kuopa sustiprės.

Vietinis.

ROCKFORD, ILL.

22 d. gegužės buvo prakalbos L. S. S. 75 kuopos. Kalbėjo drg. M. Dusevicia. Kanklių choras sudainavo porą dainelių. Merginų chore nebuvo, matomai, bijosi socialistų. Reikia pastebėti, kad tūlos merginos neseniai buvo karštos socialistėms, smarkios visuomenės veikėjos, o dabar bijosi ir pasirodyti socialistų parengtuose vakaruose arba kitokiose pramogose.

23 d. gegužės buvo susirinkimas Liet. ūkėšų Klubo ir tapo iš klubo prašalintas V. Ribikauckas. Prašalinimo priežastis sekanti: Ribikauckas buvo išrinktas aukų rinkiku nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Podraug su kitais kolektoirais pavyko surinkti \$40.10 ir Lietuvių ūkėšų Klubas paauskavo \$50.00. Viso labo susidarė \$90.10. Tie pinigai buvo pavesti Ribikauckui išsiųsti L. S. F. per sekretorių Dundulį. Aukavusių pavardės buvo pagarsintos "Naujienu" N111, 1914 m., bet nepasakyta, kam tie pinigai pasiūti. Tuomet buvo užklaustas Dundulis, ar jis gavo minėtus pinigus, tai gavom atsakymą, kad negavo. Ribikauckas pasakė, būk tuos pinigų išsiuntę T. Pauksčiui, bet komitetas nieko nelaukė ir su pagelba policijos išreikalavo tą sumą. Dabar pinigai jau vietoj.

Už tokį pasielgimą klubo nariai prašalino jį iš savo tarpo.

A. P. N.

BINCHAMTON, N. Y.

Gegužės 26 d. buvo prakalbos L. S. S. kuopos. Kalbėtojam buvo T. J. Kučins.

Kas iš Chicago, Ill. Kalbėjo dvieiose temose: "Tikyba ir karė?" ir "Karė ir ekonomija". Publikos buvo 150 ypatų ir klausėsi atydziai. Po prakalbų į kuopą įstojo 3 nauji nariai. Publiką, kaip girdėtis, prakalbo mis užganėdinta.

Deklamavo P. Tvarijoniūtė ir A. Butkiūtė.

Aukų surinkta padengimui lešų \$4.76.

Viską girdėjęs.

CHICAGO, ILL.

Amalgamated Clothing Workers of America didelis susirinkimas.

Gegužės 25 d. atsibus viešas susirinkimas A. C. W. of A. unijūs.

Prezidentas District Council S. Levin kalbėdamas pažymėjo apie civilizacijos pirmyn žengimą ir kultūros plėtojimąsi.

Antras kalbėjo generalis organizatorius Bollandas. Kalbėtojas aiškino apie reikalingumą organizacijos rūbiuvių amate. S. Schneidt kalbėjo žydiškai. S. Skola kalbėjo čekiskai. Sidney Hillman, generalis prezidentas Amalgamated Clothing Workers of America, savo kalboje pažymėjo, kad organizacija turi būti dėl žmonių ir žmonės turi ją sutverti dėl pginimo savo reikalų. Žmonės privalo stiprinti organizaciją ne dėl atskirų amatų, bet dėl didesnės savo liuosybės ir neprivulmybės. Organizacijos niekad nebuvo sutvertos rezoliucijomis ir prakalbomis, bet pasisventimim tam tikrų žmonių, nesigailinčių savo triūso. Kalbėtojas sako, kad darbininkai turi liuosybės nusipirkti už centą laikraštį ir skaityti sensacijas, bet tie laikraščiai, kurie yra leidžiami ir kontroliuojami kapitalistų, niekad nepasako, kad darbininkai turi organizuotis dėl pagerinimo savo būvio. Tankiausiai tie laikraščiai šmeižia organizacijas ir kūrsto darbininkus prieš unijų viršininkus. Kapitalistai turi stiprias organizacijas ir jie moka puikiai viską kontroliuoti, nustato kainas ant kiekvieno daikto. Bet kodėl darbininkai negali nustatyti kainas savo darbui, kurį atiduoda kapitalistui? Jūs turite rūpintis apie ateitį; jeigu būsite pasirengę stoti kovą už geresnę ateitį, tai Amalgamated Clothing Workers of America taipgi yra pasirengus palaiikyti tą kovą.

Susirinkime dalyvavo apie 600 žmonių.

Korespondentas.

ROCHESTER, N. Y.

Gegužės 24—25 d. L. S. F. Vietinis Komitetas surengė fėrus. Žmonių per abu vakarus buvo daug ir reikia tikėtis, kad nemažai liks pelno.

D. L. K. Gedimino dr-stė davė savo svetainę dėl fėrų uždėyką. Taipgi reikia pažymėti, kad išskyrus karštuosius parapijonus, visos kitos grupos remia Lietuvos Selpimo Fondą.

J. P. Stančikas.

GARDNER, MASS.

30 d. gegužės "V. L." redaktorius Sirvydas sakė prakalbą. Pirmą sykį buvo tas žmogus čia ir aš pirmą syk mačiau ir girdėjau kalbant. Žmogus prastai iškalbė, bet visgi šioks-toks politikierius. Tamsius žmones apmulkinti moka gardžiau, negu koks kunigas. Pagyrų puodas irgi geras. Gavęs progą, pasigyrė rusų kalba ir kad carą pagarbinti gėrai mokas. Mokino bepartviškumo — liepdamas nekrypti prie jokių sriovių, kaip tik laikytis viduinės tautininkų; mokino gražia kalbystės—vadindamas socialistus ir katalikus mėsuliu. Visa kalba buvo neva apie tautos vienybę, bet išėjo

melai, nešvarūs plūdimai socialistų. Klausimais prišpirtas, kaip sakoma, priekertės, pusėtinai moka rangytis: užsigina savo išreikštą minčių, o pasako, kad jis sakęs visai ką kitą. Jei tokių prakalbų atsibūtų tankiau, tai visgi sukirsintų lietuvių vienybę, kurią socialistai įgijo besidarbuodami per keliatą metų.

Klinga.

MINERSVILLE, PA.

16 d. gegužės buvo išvažiavimas į girias Lietuvių Mokslo Klubo. Dailus jaunimo būrelis praleido visą dieną ant tyro oro.

Pereičis metais susiorganizavo Liet. Mokslo Klubas ir nutarė atidengti vakarinę mokyklą. Kad visi mokyklą lankytų, padėjo po \$3.00 kaucijos. Taipgi nutarė mokėti po 50 c. mėnesinių mokesčių ir už neatsilankymą į mokyklą be tam tikrų priežasčių po 25c bausmės už kiekvieną praleistą vakarą. Kuris visai apleidžia lankęs mokyklą be tam tikrų priežasčių, tai pražudo kauciją.

Mokykla buvo įkurta pereitų metų gruodžio mėnesį metodistų bažnyčios kambaryuose. Už šilumą ir šviesą reikėjo mokėti po \$5.00 mėnesį ir po 50c už kiekvieną vakarą sargui, kad tas išvalo kambarius. Mokinių buvo 31 lietuvis, 2 lenkai ir 1 italas.

12 d. kovo visi mokiniai sykiu su mokytoju nusitaukė paveikslus, o 30 d. balandžio užbaigė šio sezono mokslą. Mokiniai nupirko savo mokytoju D. H. Christ dovanų dvi knygas—šiu metų išleidimo Webster's New International Dictionary, kuris sveria 14 svarų ir turi 2700 puslapių ir pereitų metų išleidimo "Pennypacker Pennsylvania" ir vasarinę skrybėlę. Gavęs mokytojas šias dovanas labai susijudino ir pasakė, kad tai pirmą sykį savo amžy gaunąs tokias dovanas ir už tokį menką patarnavimą. Paskui mokytojas atsiuntė mokiniams padėkos laišką. Laiškas skamba sekančiai:

"Gegužės 18 d., 1915. Nariams Mokslo Klubo. Mielie prieteliai! Per p. Banashauską gavau nuo jūs puikų dovaną: Webster's New International Dictionary ir Pennypackers Pennsylvania. Šias knygas aš labai branginu, ypatinai, kad tai nuo jūs gautos. Mano supratimu jos turi didelę vertę ir aš jomis naudosius; taipgi ir tą dovaną, kurią gavau anksčiau laiko, pradėsiu naudoti, kaip tik ateis tas laikas. Kaip tik aš atsimenu klubo mokinius, tai visuomet esu linkmas ir tikiu, kad mano darbas bus jums naudingas. Su gerais veljimais jums visiems, jūsų prietelis

D. H. Christ".

9 d. gegužės buvo susirinkimas Mokslo Klubo. Klubas peržiūrėjo savo izdo stovį ir už gerą tvarkos vedimą nupirko savo sekretoriui V. Chudiniui vasarinę skrybėlę.

Garbė vietos jaunimui, kad taip darbuojasi. Taipgi reikia išartį širdingą aciu klubo komitetui už gerą tvarkos vedimą.

Geistina būtų, kad ir ant toliaus klubas užlaikytų mokyklą.

Girdėjau, kad klubas žada ir knygyną įkūrti.

A. J. Banashauskas.

ANSONIA, CONN.

19, 21 ir 22 d. gegužės buvo fėrai Lietuvių Šviesos draugystės. Žmonės suaukavo nemažai daiktų, nes, matyt, prijauntė tam užnamynui. Geg. 19 d. buvo suleista veikalas "Zydas Stati-nėje". Antrą vakarą suleista triveikmė komedija "Prieš vėją nepapūsi". Lošimas abudu vakaru išėjo vidutiniškai. Publikos, iš priežasties lietaus, nedau-

giausia atsilankė ir buvo tikėtasi, kad pelno visai mažai liks, bet dabar, kaip girdėti, liko apie \$150.00. Pelnas, pagal draugystės nutarimą, bus paskirtas į tris lygias dalis: 1) Sušelpimui nukentėjusių nuo karės; 2) draugystės knygyno skyriui ir 3) pašėpos skyriui.

Turiu priminti, kad minėta draugystė gyvuoja apie pusantų metų, bet savo veikimu pralenkė kitas, seniai gyvuojančias, draugystes, iškurdama visą knygyną, surengdama prakalbas, perstatymus ir tt.

Apart minėtos draugystės nemažiau darbuojasi ir L. S. S. 186 kuopa. Tarp kitko verta pažymėjimo apvaikšėjimas "Gegužinės Šventės", kuris atsibuvo nedėlioje, 2 d. gegužės, surengtas bendrai visų tautų socialistų, taipgi anglų, rusų, žydų ir lietuvių. Visų tautų buvo kalbėtojai ir buvo dailinama literatūra uždėyką.

Lietuviškai kalbėjo drg. A. Žilinskas iš Meriden, Conn.

Tai dar pirmas Ansonijos atmintyje apsiireiškimas. Tikimasi, kad ateityje bus galima apvaikšioti darbininkų šventę su platesne programa. Kada Europoj žmonės vieni kitus žudo už kapitalistų reikalus, tai socialistai rodo, kad darbo žmonės visi yra lygūs ir visų yra vienodi—bendri reikalai.

Ašaka.

BRIGHTON, MASS.

26 d. gegužės "Gabijos" draugija iš So. Bostono parėngė vakarą. Po vadovystės kompozitoriaus M. Petrausko suleista operetė "Consilium Facultatis". Taipgi buvo ir dainų. Visi solistai, išskiriant K. Jurgelūną, sudainavo gana gerai. Bet jau Jurgelūnas, kad drožė, tai drožė—dieve duok jam sveikatą ir ant toliaus taip drožti. Jeigu aš taip galėčiau drožti, kaip Jurgelūnas, tai Parvyžių sėdėčiau ir su Gabriu arbatą gerčiau. Veikalėlis suleista gana gerai.

Žmonių susirinko net... 59 ypatos. Matomai, So. Bostono draugija "Gabija" turės "gražaus" pelno...

Kalvis.

YOUNGSTOWN, OHIO.

Šiomis dienomis čia atsitiko gatvekarių katastrofa ir tapo trys lietuviai sunkiai sužeisti.

22 d. gegužės buvo krutanti paveikslai p. Račiūno. Jį su paveikslais parsikvietė vietos klerikalai. Paveikslas rodė iš Lietuvos ir neva karės lauko. Plakatai buvo atspausdinti lietuvių ir lenkų kalba, bet žmonių susirinko mažai. Bet juokinčiausia, kad vietos "mokslo vyras" p. Stutkeris sumanė lenkams aiškinti turinį paveikslų. Pradėjus aiškinti, vieną žodį sakė rusiškai, kitą ungariškai, trečią dzukiškai ir tik dešimtą žodį ištarė lenkiškai. Turbūt, jis manė, kad lenkų kalba suvokiama iš visų kalbų su žodį. Bet čia publiakai toks aiškinimas nepatiko ir mūsų mokslinei visai pravarė.

Kaip nesiseka, taip nesiseka mūsų katalikams.

L. S. S. 56 kuopa pastaruoju laiku pradėjo augti. Pereitam susirinkime prie kuopos prisirašė pora naujų draugų. Tik senesniems kuopos draugams vertėtų energiau darbuotis.

J. S. M-ka.

LEWISTON, ME.

10 d. gegužės atvyko iš So. Bostono tėvas Tamošius apkirpti pavasarinės. Per tris dienas apkirpo apie 500 avių ir avinų. Kada pradėjo už savo darbą dolierius rinkti, tai kas metė į krepšį

dvidešimtis penkis centus, tai išimdavo iš krepšio ir numesdavo ant grindų. Vienas vaikas, neseniai atvykęs iš Lietuvos, ilgai buvęs be darbo ir nežinodamas čionykštės tvarkos, įmetė į krepšį centą, tai kunigėlis net beždžione pavadino.

Mat, kunigėlis reikalauja, kad jam dolerines mesų, bet visai nepaklausia, ar daug darbininkai tų dolerių turi? Taipgi nepaklausia, ar darbininkas turi darba.

Užbaigęs visas su doleriais ceremonijas paskelbė, kad vakare šv. Baltramiejus svetainėj sakys prakalbą, bet išanksto perspėjo, kad "cicilikams" balso neduos.

Vakare atidaro susirinkimą vėcin generalas ir pradeda pasakoti, kad parapijai reikia gero pamato. Tuom tarpu atsistoja kunigėlis ir sako: "Tu eik šalin, o aš pasakysiu, kokio parapijai reikia pamato".

Kada pradėjo kalbėti, tai pripasakojo visokių nesamonių apie socialistus ir socializmą. Skundėsi, kad socialistai bažnyčias ir tikinčių griauia ir tt. Pasakė, jeigu socialistai bažnyčių ir tikėjimo negriautų, tai jis socialistams pritarų.

Rodosi, kad socialistai nei vienos bažnyčios dar nesugriovė, bet Tamošius prie socialistų neprisirašo. "Aiškino" žmonėms, kad socialistai tai esą turčiai ir apgavikai. Jis sako: "Žiūrėkite, socialistai leidžia 'Keleivį', mės jį skaitom, o iš to jie turi didžiausį pelną".

Ant pabaigos aiškino apie parapijų naudingumą ir ragino žmones čia parapiją sutverti. Tuomet P. Kapis-ko, tai tam ir atiduoda, tai kas pradėjo aiškinti, kad čia mažai žmonių, prastai darbai eina ir negalės parapiją užsilaikyti. Kunigas jį pavadino neįsmanėliu ir pasakė, jeigu tik žmonės norės, tai ir parapiją galės gyvuoti. Paskui pasakė, kad čia merginos gerai uždirba.

Dabar tamsūnėliai užsilaikė ant P. Kapisko, būk jis norėjęs suardyti jų tveriamą parapiją. Nors P.K. aiškino, kad parapijai sunku bus išsilaikyti, bet dabar yra bombarduojamas, kaip parapijos griovikas.

Tai matot, kaip mūsų parapijonai darbuojasi.

Algirdas.

BALTIMORE, MD.

Kada tai "D. Balso" redaktorius P. Laukis pasakė, kad jau Kregždžiūni uždarę burną, bet pasirodė visai atbulai. Kregždžiūnas dar smarkiau industrialistus pradėjo bombarduoti ir iškėlė į aikštę tiek industrialistų darbelių, kad tie dabar neturi nė ką sakyti. Reiškia, Kregždžiūnas Laukiui ir kompanijai uždarė burną, o ne Laukis Kregždžiūnui.

Šventakupris.

EASTON, PA.

Šiame mieste randasi šilkų audinėja, kurioj dirba apie 3,000 darbininkų. Darbo sąlygos labai sunkios ir darbininkai labai išnaudojami, per tai nuolatos kyla streikai. Šiomet sustreikavo plačiųjų šilkų audėjai. Streikas tęsėsi nuo 7 iki 22 d. gegužės. Pagaliaus darbininkai pradėjo grįžti streiko nelaimėje. Streiko priežastis — reikalavimas prašalinti bosą — italą, kuris baisiai neteisėnai elgiasi su darbininkais, paskirstydamas neteisėnai darbą.

Šiame streike geriausia pasižymėjo ungariai. Reikia pažymėti, kad pereitų metų pavasary tos pačios dirbtuvės darbininkai išėjo streikan, reikalaudami prašalinimo negeistino jiems knygvedžio, tai ir tuomet ungariai geriausiai laikėsi. Tą streiką laimėjo, bet ši nierių į gerąją pusę.

Dievas žino, kas atsitiks.

Milda.

tektinai atsiranda ir streiklaužiai.

Kada darbininkai pradėjo grįžti darban, tai susipratusių darbininkų bosas visai neprisidėjo prie streiko, o kitos tuojaus pradėjo streiklaužiauti.

Kitas.

ARGENTINA.

Pasiaiškinimas.

Gyvenimo aplinkybių buvau priverstas išvažiuoti iš Berisso ir persikirti su nekuriomis laikraščiais, per tai ir negalėjau savo laiku pasižaiskinti, nes nežinojau, kad esmi apkaltintas. Tik dabar, gavęs progą peržiūrėti "Laisvės" numerius, užtikau, tilpusią korespondenciją "Laisvės" N56, 1914 m., kurioj pasakyta, kad senieji "Vargdienio" draugystės nariai išvažinėjo ir išsivežė draugystės knygų vertės 10 pesų.

Kadangi aš esmi vienas iš tų kaltininkų, tai tuojaus pasiaiškinu. Išvažiuojant iš Berisso išsivežiau dvi knygutes: "Svarbi priežastis"—15c ir "Kur protas"—25c. Tai buvo teatrališki veikalėliai. Bet pareikalavus laišku Juozui Petroniui, tuojau išsiunčiau tas knygutes šiuo adresu: Almacen La Flor, Berisso Puerto, La Plata. Kad aš išsiunčiau, tai gali paliudyti Juozas Kaikarys ir Iz. Staskus.

Bet man gerai žinoma, kad iš tos vietos (krautu vės) tankiai prapuola laišku, nes kas ateina ir paprasutvėti. Tuomet P. Kapis-ko, tai tam ir atiduoda, tai kas pradėjo aiškinti, kad čia mažai žmonių, prastai darbai eina ir negalės parapiją užsilaikyti. Kunigas jį pavadino neįsmanėliu ir pasakė, jeigu tik žmonės norės, tai ir parapiją galės gyvuoti. Paskui pasakė, kad čia merginos gerai uždirba.

Dabar tamsūnėliai užsilaikė ant P. Kapisko, būk jis norėjęs suardyti jų tveriamą parapiją. Nors P.K. aiškino, kad parapijai sunku bus išsilaikyti, bet dabar yra bombarduojamas, kaip parapijos griovikas.

Tai matot, kaip mūsų parapijonai darbuojasi.

Algirdas.

BALTIMORE, MD.

Kada tai "D. Balso" redaktorius P. Laukis pasakė, kad jau Kregždžiūni uždarę burną, bet pasirodė visai atbulai. Kregždžiūnas dar smarkiau industrialistus pradėjo bombarduoti ir iškėlė į aikštę tiek industrialistų darbelių, kad tie dabar neturi nė ką sakyti. Reiškia, Kregždžiūnas Laukiui ir kompanijai uždarė burną, o ne Laukis Kregždžiūnui.

Šventakupris.

EASTON, PA.

Šiame mieste randasi šilkų audinėja, kurioj dirba apie 3,000 darbininkų. Darbo sąlygos labai sunkios ir darbininkai labai išnaudojami, per tai nuolatos kyla streikai. Šiomet sustreikavo plačiųjų šilkų audėjai. Streikas tęsėsi nuo 7 iki 22 d. gegužės. Pagaliaus darbininkai pradėjo grįžti streiko nelaimėje. Streiko priežastis — reikalavimas prašalinti bosą — italą, kuris baisiai neteisėnai elgiasi su darbininkais, paskirstydamas neteisėnai darbą.

Šiame streike geriausia pasižymėjo ungariai. Reikia pažymėti, kad pereitų metų pavasary tos pačios dirbtuvės darbininkai išėjo streikan, reikalaudami prašalinimo negeistino jiems knygvedžio, tai ir tuomet ungariai geriausiai laikėsi. Tą streiką laimėjo, bet ši nierių į gerąją pusę.

Dievas žino, kas atsitiks.

Milda.

CLEVELAND, OHIO.

Mūsų parapijonai neapsakomai susirūpinę ir nebežino, nuo už kurio galo griebtis. Mat, per savo "šventą" duobrtuvės darbininkai išėjo streikan, reikalaudami prašalinimo negeistino jiems knygvedžio, tai ir tuomet ungariai geriausiai laikėsi. Tą streiką laimėjo, bet ši nierių į gerąją pusę.

Dievas žino, kas atsitiks.

Milda.

"LAISVĖS" AGENTŪRA.

Siųskit pinigus į Lietuvą per
"Laisvės" Agentūrą.

Patarnavimas kuoteisingiausias.

Persiuntimas užtikrintas.

"LAISVĖ", - 183 Roebing St., - Brooklyn, N. Y.

Visuomet adresuokit taies

Jeigu nori važiuoti į Lietuvą arba gimines
pars kvieist iš Lietuvos, laivakortę pirk

"Laisvės" Agenturoje.

Laivai iš New Yorko į Archangelską išeina:

"CZAR" Birželio-June 2 d.

"DVINSK" Birželio-June 13 d.

New Yorko apygardos
lietuvių socialistų
konferencija.

Pereitą nedėdienį Har-
risono, N. J. įvyko L. S. S.
IV rajono konferencija; ją
galima pavadinti nusiseku-
sia.

Atskaita organizatoriaus
parodė, kad skaičius Sąjun-
gos narių rajone kyla, nors
ir labai išlėto. Bet prie pa-
ties rajono žymu gana dide-
lis atsilimas. Padėkime,
šiuo kartu delegatus pri-
siuntė tik šešios kuopos, o
kitos šešios kuopos, kurios
randasi rajone, delegatų ne-
priėmė. Pasiaukojimo kuopa
išnyko. Ją apvėikė tauti-
ninkai. Patersono kuopa ir-
gi vos-ne-vos gyvuoja. Žo-
dži sakant, rajono padėji-
mas nekoks. Nėra kuo taip
labai pasigirti. Tikrai pini-
giskasis stovis esąs pusėtinai
geras, nes rajonas turis apie
šimtą dolerių kasoje.

Buvo daug kalbėta apie
senų kuopų stiprinimą ir
naujų tvėrimą. Reikia tikė-
ti, kad naujoji rajono val-
da darbuosis kaip galėda-
ant tos plačiosios dir-
s ir kuopos ją remis. Nu-
arta uoliausia gėlbēt Pa-
tersono ir Bayonnes kuopas.

Pažymėsiu čia svarbiau-
sius nutarimus. Rajonas
paskyrė iš savo kasos 25 do-
lerius į Sąjungos Centra,
nes dabar ateina sunkūs lai-
kai ir centre trūksta pinigų.
Tuomi mūsų rajonas atkrei-
pia visos Sąjungos atydą ir
reikalingumą šelpiti centrą.

Panaikinta senas rajono
konferencijos tarimas, ku-
riuo buvo užgirta I. W. W.
unija, kaip "pati geriau-
sia" unija. Tasai užgyri-
mas įvyko prieš tris metus.
Dabar į dalyką turi būti
žiūrima, kaip žiūrėti į jį So-
cialistų Partija (neutrališ-
kai).

Nutarta pavesti 19 kuopai
surengti viso rajono pikni-
ką. Piknikas turi įvykti
įsmiet. Įnešimas laikyti
konferencijas tik 1 sykį į-
metus — atmetta. Konfe-
rencijos bus laikoma tris sy-
kius į metus. Rajono kon-
ferencija pavedė saviskiams
Veikiančio Komiteto na-
riams padaryti atskančius
įnešimus link perkėlimo R.
Savaitės ant rudens ir kad
Socialistų Partija gautų
priimti savo tarpan tiktais
tuos narius ir kuopas, prieš
kurių priėmimą neprotes-
tuos Liet. Socialistų Sąjun-
ga. Mat, pas finus ir len-
kus jau buvo tokių atsitiki-
my, kad išmestais iš jų fede-
racijų kuopos ar ypatos nu-
eidavo į Soc. Partiją ir vi-
sokiais būdais šmeiždavo sa-
vo tautos soc. federacijas.
Tas dalykas reikalingas pla-
tesnio apkalbėjimo.

Konferencija gana daug
svarstė apie Sąjungos fi-
nansus ir "Kovą". Nutarta
uoliau tais dalykais rūpi-
ties. Kuopos turės subrusti
remti finansiškai kritiška-
me stovyje esantį centrą.
Lit. Komitetas turi veikliau
daboti "Kovos" turinį.

Sekanti konferencija i-
vyks Brooklynne.

Delegatas.

Lietuviai belaisviai.

Rusų laikraštį "Russkij Emi-
grant" paminėta tarp pakliuvusių
vokiečių nelaisvės kareivių šie lietu-
viai:

Juozas Kvetkauskas, Kauno gub.
tarnavo 60-tame Zamocko pulke, ne-
laisvės pakuvo vasario 25 d.
Syrko Tamošius, Sierovo pavieto,
Gardino gub., tarnavo 203-me Su-
chomo pulke, nelaisvės pakuvo lap-
kričio 27 d.

Povyilas Glušnickas, Šiaulių pavie-
to, Kauno gub., tarnavo 147-me Sa-
maros pulke, nelaisvės pakuvo va-
sario 12 d.

Kauno gub., Telių pav.
L. Urbonas Alėdžiū, Pranas
Gegailas Karp. val., Jon. Dambraus-
kas Niž. val.

Panevėžio pavieto.
Juozas Grigaliūnas, Ter. A. J. Brei-
va, Bron Kerdelis, Unt. of A. Balt.
rašūnas Čipen. val., Jak. Valtūnas
Biržų val., Al. Sernas, K. Mikalūnas,
P. Gutovėnas Podb. val., Jonas Ba-
rinskis, Ant. Skakauskis, Ant. Bie-
lauskis N. miesto val., Konst. Von-
sulis iš Rozalino, Zigmas Spudis
Linkavos val., Petr. Navazaras Gir-
sūdų val., Ant. Markevičius Skrebot.
val., Vikt. Jataušis Baldio, val., B.
Vilaminis Remig. val., Aleks. Zvir-
bis, Kaz. Gedrikas Smilgų val., J.
Selioga Pabirž. val., Petr. Kurkils-
kis Gulb. val., Mart. Metrauskas
Biržų val., unt. of Jurgis Rauskis
Maido, val. efr. Jonas Malinauskis
Smilgų val., Al. Narvika Naciūnų
val., Dom. Vaitiekūnas Čip. val., J.
Baltušonis Čipėnų val., Jonas Za-
lene-Kučinskis Gulb. val., A. Januš-
kevičius Gulb. val., Juoz. Strempis iš
Okolnų, Gr. Danūnas Remig. val.,
Gedim. Ivanaukis iš Neziūnos, Vl.
Domėnas Kiburių val., Ant. Dauna-
ravičius Rozal. val.

Kauno pavieto.
Feliks Monsevičius Mik. Bortkevi-
čius iš miesto, Ad. Kalinskis, Juoz.
Bistrickis, Jonas Kazlauskis, efr. Vl.
Pagrėvičius Žeimės val., Juoz. Ja-
kutaitis Serežiaus val., Mik. Gru-
žauskas Janavos val., Mik. Levinas
Janavos val., Ant. Sagaitis Kedainių
val.

Vilkmergės pavieto.
Petr. Levanauskis Kurkilių val.

Ežerėnų pavieto.
Unt. of Jost. Adamavičius Obelių
val., Kaz. Pilvis Popelių val.

Šiaulių pavieto.
A. Livėvičius iš Vismynų, Juozas
Eibutis, P. Jozepaitis, Stan. Kaktavi-
čius iš Triškių, Ilid. Kristonaitis iš
Gruzdžių.

Nepažymėta pavietas.
D. Krikštanauskas Surv. val.

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau pusbrolio Antano Sta-
naicio, pacina iš Suvalkų gub., Nau-
miesčio pavieto, Lukšų kaimo ir
Jono Zemačio Suvalkų gub., Nau-
miesčio pav., Gėgaidiškės parapijos,
Dapkinės kaimo, ir kiti giminės arba
pažįstami atsišauktie.

J. A. Stanaitis
P. O. Box 1, Pecksville, Wis.

Pajieškau pusbrolių Petro Bra-
zdūno ir Antano Januškos, abu Ka-
uno gub., Panevėžio pav., Brazdū-
nų Prūselių kaimo, o Januška
Pevoniškų, Girdėjų, kad Januška
gyvena Brooklyn, N. Y. Jei kas ži-
not, malonekita pranešti.
Antanas Brazdūnas
15 Sturtevant Ave., Norwood, Mass.

Pajieškau draugų Igno Naruševičio,
pirmą gyvenę Denver, Colo., o
dabar nežinau. Taipgi pajieškau
Kazimiero Smalckučio, Suvalkų gub.,
Kaivarjos pav., gminio Alytaus, Li-
kiškų kaimo. Taipgi šiuo draugų:
Peleio Navickitės ir Tarfės Bardzi-
ukaitės, Kauno gub., pažįstamas iš
Lietuvos. Noriu dažnoti. Meldžiu
atsiiepti šiuo adresu:

Frank Gudinas
P. O. Box 228, Benton, Ill.

Ant pardavimo.

Parsiduoda Groserstori-
lietuviams apgyventoj vietų,
biznis išdirbtas; kaina \$400.
Klauskite platesnį infor-
macijų 249 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Ant pardavimo drukuo-
jama mašina.

Parsiduoda didelio formato lietu-
viškai ir angliškai drukojama maši-
na, 12 colių augstumo ir 20 colių
platumo, galima drukuoti laikraštį
arba plačiausią popierą skersai ir iš-
ilgai, retumas eliučių užsistato ant
tryjų atvečių, raikštis galima uždeš-
siti spalvų, užrašyta su visais lie-
tuviškais akcentais arba su visais iš-
reiškimo ženklais, ir užrašyta dėl pa-
rankiausio drukavimo, ir ji užređta
dėl pakeitimaisio bilių darymo,
taip kad nei galvos neskauda, kada
ant jos galvįskį padaryti. Kas no-
rīt gerą mašiną ir pigiai, tai pasaku-
binkit, nes ateintų mėnesį išvažiuo-
si į kitą miestą.

P. Jankauskas
53 South 1st St., Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO SALONAS.
Naudokitės gera proga už pušę
prekę, kaip buvo pirma, nes savini-
kas turi kitą biznį. Nustok dirbęs
sunkiai ir bijojęs bosų, kad gali būti
pats bosu, taigi dabar geriausia pro-
ga įgyti biznį ir būti savininku. Ne-
laikyk pinigų padėjus bankui, kad už
tavo sunkius uždirbtus centus kiti
naudotųsi, bet tu pats naudokis jais.
Biznis gerai išdirbtas per 10 metų,
apielniekėje gyventojai lietuviai, len-
kai, rusai ir ungariai. Aislauskite
laiką, įdėdami už 2c, marke dėl at-
sakymo, rašykite šiuo adresu:

Mr. N. M. R.
P. O. Box 276, Naugatuck, Conn.
(39-48)

Akušerka
Pabalsuotų kurg Women Medical
College, Baltimore, Md.
Pasekmingai atlieka savo darbą prie
gimdymo, taigi netekite visos rados ir
sveikatos įvairiose moterų ligose.

F. Stropiene, 6 Loring St.,
SO. BOSTON, MASS.

**JUS GALETE IŠAUGITI
PLAUKUS**

Pasekmingai, moka-
kams gydymas, taigi netekite
dėl vėlyvų ir netekite
Ar silpnai jums plu-
ka? Ar praeitį jusi plu-
kai nuo meto? Ar
užteikt kokių nors vaistų
Ar silpnai jums plu-
ka? Ar praeitį jusi plu-
kai nuo meto? Ar
užteikt kokių nors vaistų

Prieš gydymą, atidėkite
guoti jous. Išauklykite il-
guoti jous. Išauklykite il-
guoti jous. Išauklykite il-

"TEISBIE APTE PLIAUKUS."
Parsidžia europos gra-
singo specialisto, kuri
oje randa įvairius ži-
nus.

Grazdybe plaukus—su-
dejinimas plaukus ir odos
gyvas. Prizvatais žinau
kimo plaukus ir žilumas
—kaip užauginti plau-
kus ir išauklyti plau-
kus—ir kaip tai i pen-
kias savaites turėti gra-
žius plaukus—241 plau-
kai—dabar—ir deka-
vomis nuo užauginti
kilgiu.

GYDYMAS DYKAI.
Mes gulime pert-
kreim kievieną. Idu-
sio kievieną. Idu-
sio kievieną. Idu-
sio kievieną. Idu-

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.
Seštoje savaitė.

Lietuviškos Dainos!

II Skaityvins. Keturiems
mėnesiams balsams: čarna cho-
rams ar kvartetams. Kaina už
septynias dainas 25 c. Cho-
rams duodama 30 knygelių už
5 dol.
Sutaisę Petrauskų Mikas.
Rašykite:

M. Petrauskas
395 W. Broadway
So. Boston, Mass.

**Lietuviškos Rašbos ir
Matematikos Mokykla.**

Mokiname per korespondenciją, to-
dėl belie kur gyvenantis žmogus gali
mokintis, nes lektijas pasludiname į
jo namus.

ARITMETIKA (rokinas) ir ki-
tas matematikos šakas išgildinę stu-
dentas V. Šymkėvičius.

LIEUVIŠKOS RAŠBOS IR
GRAMATIKOS lektijas surengia ži-
romas rašėjas A. Antonovas arba A.
Montvidas, medicinos studentas.

Jei atsitarsit norinčių, gali imti
lektijas ir iš kitų mokslų šakų.
Ypač korespondentai ir norinti tie-
singai rašyti ir suprasti kitų raštus
turėtų imti lietuviškos kalbos lekti-
jas.

12 lektijų už \$3.00. Apie kitas
smulkesnes dideles lektijas laišku ad-
resuodami kitiap.

"MOKSLAS"
LOYOLA UNIVERSITY
Fulton & Ada Sts., Chicago, Ill.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA
LIETUVIŠKA

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia
atyda, nežūrint, ar tie receptai
Lietuvos ar Amerikos daktarų.
Tai vienintė lietuviška aptieka
Bostone ir Massachusetts valstijoje.
Gyduolių galit gaut, kokios tik pa-
saulij yra varto,amos. Galit rei-
kalaut per laiškus, o aš prisilaukiu
per ekspresą.

K. ŠIDLAUSKAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway kamp. C Street
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone So. Boston 21014 ir 21013

DRAUGIJOS,
kurios apsirinko "Laisvę"
savo organu:

DIDŽIOJO NEW YORKO LIETUVIŠ-
KŲ DRAUGIJŲ AJUNOS VIEŠŲ
REIKALŲ KOMITETAS:

J. Neviackas (pirmininkas),
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.
F. Deveikis (sektoriūris),
121 Grand St. Brooklyn, N. Y.

W. Viktoras (išdėininkas),
110 Ainslie St., Brooklyn, N. Y.

F. Klastauskas,
241-3 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

V. Kazlauskas,
265-40th St. Brooklyn, N. Y.

K. Liutkus,
131 Grand St., Brooklyn, N. Y.

V. A. Zaperiackas,
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

K. Kreivėnas,
550 W. 52 St., New York City.

J. Simaitis,
174 Broadway, Brooklyn, N. Y.

J. Parulis,
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

LAISVĖS MYLTOJŲ DRAUGYSTĖ
COLLINSVILLE, ILL. VALDYBA:

J. Cebanaukas,
420 S. Chesnut St., Collinsville, Ill.

Pirm. pagalbininkas — M. Razokas,
Vanortas Box 160, Collinsville, Ill.

Nutarimų Rašt. — A. Dzidolikas,
358 E. Weckliff Ave., Collinsville, Ill.

Fin. Rašt. — J. Baronas,
500 S. Clinton St., Collinsville, Ill.

Išdėininkas — J. Vilumtas,
337 Central Ave., Collinsville, Ill.

Organo užrėtojas — V. Raudonius,
306 Strong Ave., Collinsville, Ill.

Susirinkimai būna kiekvieno mėne-
sio 1-mą ir 3-tįjį nedėdienį, 1-mą va-
lėdą po pietų, 3-tįjį vakarį, kampane E.
Main ir N. Morrison Ave., Collinsville,
Illinois.

**LIETUVOS SŪNU IR DUKTERŲ
DRAUGYSTĖS ROCKFORD,
ILL. VIRSININKŲ VARDAI**
IR ANTRAŠAL

Pirmininkas P. G. Aleksinas
1436 7th Ave.
Vice-pirmininkas F. Ratkovičius
539 Island Ave.
Protokolų raštininkas Ona Užballūtė
1214 West St.
Finansų raštininkas J. Stružas
1125-8th St.
Išdėininkas St. Buzinskis
539 Island Ave.
Kasos Globėjai:
M. Gerulitė

1109 S. Winnebago St.
Ona Savrasevičiūtė
539 Island Ave.
Martha A. Neverauskas
411 So. Church St.

A. P. L. A. DR-JOS CENTRO VAL-
DYBOS IR KUOPŲ SEKTORI-
Ų ADRESAI:

Centro pirmininkas P. Liepus, 226
Magazine St., Carnegie, Pa.
Centro Sekretorius J. Mažlūka,
1111 Market St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Centro Išdėininkas K. Varsas, 12
and Carson Sts., S. S. Pittsburgh, Pa.
Turtų Kontrolės Komisija:
J. Gataveckas,
109 Cross St., Carnegie, Pa.

M. Urlikis,
231 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
P. Samulionis,
Box 63, Mc Kees Rocks, Pa.

Kuopų sekretorių adresai:
1 kuopos, J. K. Mažlūka, 1111
Market St., N. S. Pittsburgh, Pa.
2 kuopos, P. A. Samulionis, P. O.
Box 63, McKees Rocks, Pa.

3 kuopos, J. J. Galdins, P. O. Box
118, Laupurex, Pa.
4 kuopos, I. G. Rasinskas, General
Delivery, Pittsburgh, Pa.

5 kuopos, P. Petrauskas, Post office
Caddy, Pa.
6 kuopos — J. Pukas,
Box Lock 476 Export, Pa.

7 kuopos S. Kirmius,
2220 Tustin St., Pittsburgh, Pa.

ADRESAI VIRSININKŲ "LIETU-
VOS BALSO" DRAUGIJOS
KENOSHA, WIS.

Feliksas Dapkus, 914 Jenne St.,
Fremont Ave.
prezidentas.

Kazimieras Norbutas, 816 Jenne St.,
vice-prezidentas.

F. Bartkus, 1055 Jenne St., protoko-
lų raštininkas.

Kaz. Arlauskas, 818 Jenne St., fi-
nansų raštininkas.

J. Sereikis, 616 Market St., išdėin-
kas.

Kasos globėjai: J. Leščauskas, 607
Jenne St., J. Bagdonas, 322 Milwaukee
Ave., J. Sukelis, 712 Park Ave.

Martha V. Rutinskas, 261 N. Chi-
cago St., Pabalininkas maršalkos J.
Kasiulis, 653 Garden St.

Vėliavų nešėjai: P. Milevskas, 301
Caledonian St. ir B. Kiga, 168 Main
Duninkas J. Zilins, 614 Market St.
Street.

Metinių komitetas: L. Jenelevskas,
60 New St. ir P. Beikis, 178 N.

**"AIDO" CHORO VIRSININKŲ
ADRESAI:**

Pirmininkas V. A. Zaperiackas,
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

Sekretorius K. Čiuberkis,
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

Kasierius A. Milauskas,
803 Driggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

Choro vedėjas L. Ereminas,
324 Barrenan St., Brooklyn, N. Y.

Repeticijos atšibina kas pėnyčia
"Sokoly" svetainėje, 190 Grand St.,
Brooklyn, N. Y., 8 val. vakare.

LIETUVIŲ KELIONĖS PASELOS
DRAUGIJOS, CENTRO VALDYBOS
IR KP. SEKTORIŲ ADRESAI:

Centro Valdyba:
Pirmininkas J. Skirmontas,
72 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

S. Karvelis, 111 Ainslie St.,
Brooklyn, N. Y.

Išdėininkas J. Butkevičia,
38 So. 2nd St., Brooklyn, N. Y.

Kuopų Sekretorių adresai:
1 kuopos — Brooklyn, N. Y. — I. Develkis,
146 Metropolitan Ave. Brooklyn,
2 kuopos Brooklyn — V. Vitkevičia,
29 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ PRESERIŲ UNIJOS 58
SEKRIJŲ U.G.W. VIRSININ-
KŲ ADRESAI:

Prezidentas I. Daukys, 142 No 6th
St., Brooklyn, N. Y.

Protokolų raštininkas F. Švedikas,
183 Roebing St., Brooklyn, N. Y.

Finansų raštininkas K. Kaziūnas,
18 Stage St., Brooklyn, N. Y.

Išdėininkas P. Patasius, 94 6. 1st St.,
Brooklyn, N. Y.

LIETUVOS ŠEIMPO FONDO
KOMITETAS:

K. Gugis, 1840 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Vice-Prezidentas 2) S. Mankus, Cor.
1'ch & V'ne St., Philadelphia, Pa.

Susirinkimų Sekretorius 1) M. M.
Rice-Harman, 140 E. 19th St.,
New York, N. Y.

Susirinkimų Sekretorius 2) J. No-
viackas, 183 Roebing St., Brooklyn,
N. Y.

T. L. Dundulis, Box 511,
Westville, Ill.

Finansų Sekretorius 2) J. Stasilevi-
čius, 1815 E. Moynamensing Avenue,
Philadelphia, Pa.

Philadelphia, Pa.
Išdėininkas K. Šidlauskas, 225 W.
Broadway, So. Boston, Mass.

Kasos Globėjai: M. Čėnas, 65 Mar-
ket St., Brighton, Mass.; J. Gergelis,
28 W. Broadway, So. Boston, Mass.

J. J. Gerdaukas, 73 Welles St.,
New Britain, Conn.

J. Jukelis, 695 East 139th St.
New York, N. Y.

Visus pinigus reikia išpirkti vardu
LITHUANIAN NATIONAL RELIEF
FUND ir pasiepti Finansų Raštininkui
T. L. Dundulit, Box 511, Westville,
Ill., kuria yra po \$1,000.00 kaulija, o
jei įrašę į knygas pasiepti išdėininkui.

Niežtanti išbėrimai,

kaipo tai: niežai, šašai, dedervinės, para-
tapa užsinodijimas, "salt rheum", viso-
kie pučkeliai ir vasariniai išbėrimai turė-
ty būti tepti su

**Severa's
Skin Ointment**

(Severos Odine Moskia), kurios rami-
nanti įtekė apmaldina skaudų jausmą
ir gydo viršmėnus nesmagumus. Ne-
kurinėse atsitikimuose SEVERA'S ME-
DICATED SKIN SOAP (Severos Gy-
dantis Odinis Muilas), sutrupina izgi-
jimo laiką, nes užlaiko oda švariame
padejime, kas ir paskubina iš

